Vše o mobilních telefonech, malých počítačích a digitálních fotoaparátech

WAP – Internet v mobilu | vyplatí se pořídit Oskara? | vybíráme datový projektor

3 | 2000

mobility

vyšlo 21. 3. 2000

průvodce uživatele mobilních zařízení

samostatně neprodejné

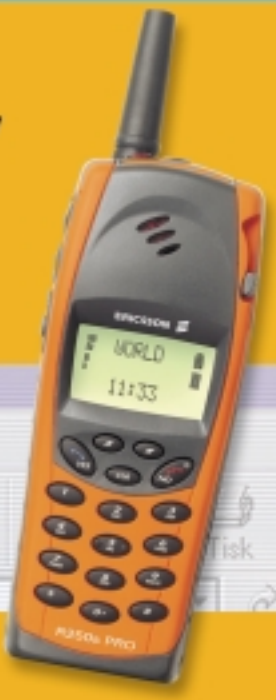

cenová džungle mobilního telefonování

WAP informace po ruce

Vybíráme datový projektor

WAP – Internet v mobilu 3

- co potřebujete pro WAP
- jak lze WAP využít
- podívejte se na WAP bez telefonu
- ceny, přehled telefonů
- vybrané wapové stránky

CeBIT 2000 14

z CeBITu se čím dál víc stává mobilní veletrh – podívejte se na novinky

kupujeme dataprojektor 16

co pro to potřebujeme znát?

mobilní servis 29

odpovědi na dotazy čtenářů, rady a tipy

internet v malém

Rostislav Kocman

internet na displejích mobilů – vše o WAPu

WAP je dnes možná skloňovanější zkratkou než GSM. Podle někoho jde o budoucnost mobilních telefonů, podle jiných o bublinu, pravda bude někde uprostřed – WAP je při správném používání užitečnou technologií, ale samozřejmě není bez chyb a je patrně jen mezistupněm před službami, které přijdou v budoucnu.

I do příchodu WAPu jste mohli pomocí mobilu získávat informace, článek na toto téma jsme přinesli v minulých Mobilitách. Většina takových informačních služeb však funguje prostřednictvím textových zpráv, a i když je toto řešení levné, uživatelsky není přítulné – musíte vědět, jakým způsobem o informaci požádat, nemůžete si ji vybrat přímo z menu, neustále existuje riziko chybného zadání požadavku (vím, existuje SIM Toolkit, ale jen u jednoho operátora a zdaleka nenabízí všechny informace, které by byly třeba; navíc jej nelze jednoduše rozšířit). Vylepšené služby umožňují o informaci požádat prostřednictvím internetového prohlížeče, nebo rozesílají informace pravidelně, stále to však není ono.

Internet se vetře všude

Proto vznikl nápad propašovat na displeje mobilních telefonů internetové stránky – tedy snadno programovatelné dokumenty, jejichž obsah může provozovatel dle libosti jednoduše měnit. Na Internet se už dlouho pomocí mobilu a notebooku dostanete velice snadno, ale toto řešení je drahé a vzhledem k parametrům spojení (hlavně kvůli jeho rychlosti) se příliš neujalo.

Nyní je zde však WAP, zkratka z anglického Wireless Application Protokol [čti wap, wajrlis aplikejšn proutokol]. Technicky lze tento termín přeložit jako *protokol pro přenos bezdrátových aplikací*, lidsky jako možnost, jak na displeji mobilního telefonu prohlížet Internet.

Na malém displeji raději jen text

Je zřejmé, že největším omezením pro WAP jsou malé displeje mobilních telefonů. Vejde se na ně pár řádků textu, přičemž jeden až dva řádky jsou vyhrazeny pro menu a v lepším případě zůstanou čtyři textové řádky – to je málo. Proto stránky WAPu bývají takřka bez výjimky textové a obsahově velmi skromné. WAP sice podporuje i obrázky, ale ty se prakticky hodí jen pro jednoduchá loga na titulních stránkách.

Veletrh CeBIT se kvůli hannoverskému Expu konal v předstihu už koncem února. Letošní **klíčová slova byla WAP a Bluetooth**. WAP už nabízejí snad všechny firmy a po mobilních telefonech se prodral i do hodinek a do rádií. Po nejdražších mobilech se na nás WAP chystá i do předplacených sad. S Bluetooth to je podobné jako s WAPem. Dlouho slibovaný bezdrátový propojovací standard se zdržel o více než rok, ale snad všichni výrobci se zapřísahají, že jej budou podporovat v polovině, nejpozději pak koncem roku. Je to konec infraportů?

30 mobilních dnů patricka zandla

Pojďme domů: mezi naší mobilní dvojicí EuroTelem a RadioMobilem se strhla **výměna názorů na správnou cenu volání z předplacených karet**. Výsledkem je zkrácení špičky a snížení některých minutových sazeb. Dalším krokem v cenovém boji předplacených karet bylo snížení cen samotných karet. Oskar bude mít předplacené karty v dubnu.

Oskar je další vděčné téma – prvního března odstartoval a média se nechala nachytat dobře cíleným public relations, když stále dokolečka papouškují, že šlo o *ostrý start sítě*. Jenže Oskar měl ostrý start 8. ledna 2000 a zpochybnění tohoto termínu je také zpochybněním licence Českého Mobilu.

Dáte si džus od EuroTelu? Pokud ano, tak se správně píše Juice a místo osvěžujícího nápoje jde o spojení zpravodajství, virtuální peněženky, vlastního komunikačního systému (e-mail, kalendář) a kulturních informací včetně možnosti nákupu lístků. Vše jede pod WAPem.

Také RadioMobil má svůj WAP s obdobnou cenou jako EuroTel. Zajímavé je, že si přímo ve WAPu můžete procházet svůj uživatelský profil. Nevýhodou této personalizace na tělo je, že se k těmto informacím dostanete jen z mobilu, prohlížeče WAPu pro PC nebo kapesní počítače mají smůlu.

Blahodárný vliv konkurence na naše první dva mobilní operátory je nesporný. RadioMobil se odhodlal k odvážnému kroku – všichni jeho zákazníci, tedy i majitelé předplacených karet Twist mají nyní k dispozici datové a faxové přenosy (bez aktivace) a navíc bez měsíčního paušálního poplatku. S předplacenými kartami Twist se nyní dá i wapovat (za Kč 2,80).

EuroTel bleskurychle odpověděl – nabízí datové přenosy rychlostí 43,2 kb/s (RadioMobil pouze 9,6 kb/s) a za minutu zaplatíte 2 koruny.

Předchozí zprávy jsou ukázkou toho, jak to v pevných sítích ještě dlouho nebude fungovat. **Českému Telecomu reálná konkurence nehrozí** přinejmenším po dva roky – pokud projde současná verze telekomunikačního zákona.

Při popisování WAPu se nejčastěji používá srovnání s Internetem. Jenže pro mnoho současných uživatelů už je Internet totéž co služba WWW, a proto může docházet k přehnaným očekáváním. Přitom WAP by se dal nejlépe přirovnat k dnes už zapomenuté službě *Gopher* [goufr] – ta totiž umožňovala nachlup totéž. WAP je zkrátka uměním možného na displejích mobilních telefonů, a proto nelze čekat víc než strukturovaná menu obsahující někdy formulář, jindy obrázek, delší text nebo opět další menu.

Pokud si kupujete nový mobil, poohlédněte se po modelu s WAPem – určitě bude novější a modernější

Internet sice ano, ale ne jako na počítači

Podobně jako u webových stránek nebo už zmiňovaného Gopheru potřebujete i pro WAP speciální prohlížeč. Ten musí být vestavěn v mobilním telefonu a wapových přístrojů je stále velmi málo (v době uzávěrky byl v ČR jen jeden). Wapový prohlížeč však dokáže prohlížet jen stránky připravené pro WAP, proto i v tomto směru srovnání s Internetem pokulhává; na mobilním telefonu vybaveném jen *wapovým prohlížečem* si web skutečně neprohlédnete. Z tohoto důvodu vidím větší budoucnost v Microsoft Mobile Exploreru, který v mobilu bude umět zobrazit skutečný Internet.

Zprávy a zábava zatím převažují

Ale i přes tato omezení by wapové aplikace neměly být zatraceny. Přinášejí na displej mobilu služby, které dříve nebyly možné vůbec, nebo byly málo použitelné. Typická je například *elektronická pošta*. Doposud bylo možné nechat si e-maily přeposílat na mobilní telefony ve formě textovek. Existují služby, jako je např. Gate (**gate.mobil.cz**), které pravidelně kontrolují vaši e-mailovou schránku a vybrané zprávy doručí na mobil. Oproti tomu s WAPem můžete e-maily i psát, vybírat si je tehdy, když potřebujete, podobně jako to děláte s internetovým prohlížečem a službami typu *Seznam E-mail*, *MůjMail* apod. Do formuláře jednoduše napíšete svoje přihlašovací jméno, heslo a už jste ve své e-mailové schránce.

Nejjednodušší aplikací, které je nabízena na všech wapových portálech (tak se označuje úvodní stránka, která je zobrazena při spuštění wapového prohlížeče na mobilním telefonu – patří obvykle operátorovi), je zpravodajství. Vy-

8 všetečných otázek

1. Mám si koupit nový mobilní telefon s WAPem?

Pokud už mobilní telefon máte, jen kvůli WAPu si nový nekupujte. Při pořizování nového už považujte podporu WAPu za významné plus, zkuste ale vydržet do léta, kdy už u nás bude (snad) širší výběr wapových telefonů.

2. Je čtení informací na displeji mobilu pohodlné?

Krátké informace lze na displejích mobilů číst bez potíží, čtení delších článků je ale nepohodlné. Záleží také na struktuře wapových stránek. Jejich tvůrci se zatím nedrží žádných pravidel a v mnohých službách se orientuje velmi špatně (typickou chybou je třeba absence tlačítka Zpět, bez něhož se není možné vrátit o úroveň výše).

3. Můžu WAP používat s předplacenou kartou?

Ano, ale zatím jen s kartou Paegas Twist.

4. Je WAP drahý?

Rostislav Kocman: Není. Wapovat můžete za 2 Kč za minutu, bez měsíčních poplatků a to u obou operátorů. U RadioMobilu mají všichni uživatelé sítě Paegas datové přenosy aktivovány zdarma, u EuroTelu existuje možnost aktivace služby WAP 14,4 Mobile Internet – také zdarma. Zkrátka nepřijdou ani majitelé karet Paegas Twist, ti totiž mají datové přenosy zdarma aktivovány také a wapovat můžou za minutový poplatek 2,80 Kč.
Marek Lutonský: WAP je drahý. Jestliže přesně víte, co potřebujete najít, a službu máte v záložkách, může informaci najít velmi rychle a levně. Když ale musíte tápat, poplatky za spojení naskakují velice rychle.

5. Který operátor nabízí levnější WAP?

Oba dva operátoři poskytující WAP nabízejí při absenci měsíčních či aktivačních poplatků minutovou sazbu 2 Kč, takže v tomto směru jsou si rovni. Výhodnější je zřejmě nabídka EuroTelu, který se může pochlubit o polovinu vyšší rychlostí datových přenosů než síť Paegas. U předplacených karet zatím vede Paegas Twist. EuroTel Go totiž wapovat zatím neumožňuje.

6. Nahrazuje WAP Internet?

Nenahrazuje – je to jen podobná služba, která umožňuje prohlížet na displeji mobilního telefonu speciální stránky napsané v jazyce WML. WAP je podobný spíše než službě World Wide Web už nepoužívané službě Gopher.

7. Můžu si ve wapovém prohlížeči prohlížet i běžné webové stránky?

Nemůžete. K tomu potřebujete mobilní telefon s Mobile Internet Explorerem (zatím se neprodávají), nebo zařízení s prohlížečem webových stránek (notebook, kapesní počítač).

8. Můžu si přes WAP číst elektronickou poštu?

Ano, můžete. Potřebujete jen znát jméno svého poštovního serveru, svoje přihlašovací jméno a heslo. Potom si nakonfigurujete wapovou službu, která umožňuje číst a odesílat e-maily z vaší schránky.

tvořit wapovou podobu webového zpravodajství je poměrně jednoduché, nabízejí jej oba naši operátoři i jiné firmy. Ve WAPu si můžete přečíst Mobil server, České noviny … Dalšími vhodnými aplikacemi může být hledání telefonních čísel, PSČ nebo adres firem. Nezapomělo se ani na zábavu, i když možnost získání bioryt-

WAP není web na mobilu – normální webové stránky si s ním neprohlédnete

mu nebo zajímavý vtip asi nebude nejdůležitějším důvodem k pořízení WAPu. Na druhou stranu aktuální informace o počasí, o dopravní situaci či policejních radarech můžou být jedním z argumentů.

Nejcennější informace jsou ty aktuální

Hnací silou WAPu by však neměly být jen služby určené každému uživateli. Společnosti, které mají mnoho obchodních zástupců cestujících po republice, potřebují mít jistotu, že obchodníci neustále pracují s aktuálními daty. Velké distribuční řetězce sice už své obchodníky vybavily kapesními počítači a mobilními telefony, ale pro menší a střední firmy může být schůdnější vyřešit objednávkový systém prostřednictvím WAPu. Protože s pomocí přístupových jmen a hesel je možné vytvářet personalizované stránky, obchodní-

jak se čte

V Mobilitách často šermujeme anglickými výrazy a zkratkami, které pro čtenáře můžou být španělskou vesnicí. Abyste mohli působit jako světáci, budeme u nich [v hranatých závorkách] uvádět i jejich správnou výslovnost. V případech, kdy je slovo už zažité s českou výslovností, se samozřejmě nebudeme snažit o návrat zpět.

WAP a elektronické obchodování

V České republice zatím nikdo nenabízí internetový obchod ve formě WAPu. Ne že by to nešlo, ale bylo by nutné slevit z bezpečnostních požadavků. WAP totiž nepodporuje zabezpečené přenosy a bez nich nikdo nebude platit ze svého účtu v Expandia Bance a nikdo nepošle číslo své platební karty. Provozovatel obchodu navíc zatím nedokáže identifikovat svého zákazníka jinak, než že si pokaždé vyžádá zadání osobních údajů do formuláře.

Přesto však z aktivit všech zainteresovaných (provozovatelů internetových obchodů, operátorů i uživatelů) lze vycítit, že s tímto nelichotivým stavem je třeba něco udělat ještě dříve, než přijdou mobilní telefony podporující HTML. Zatím můžou výrazně přispět především operátoři – tím, že se zaručí za identitu uživatele a zajistí zabezpečený přenos dat od své brány až k provozovateli elektronického obchodu. Neměl by to pro ně být problém. Výsledkem by byl rozmach mobilního elektronického obchodování, vžívá se pro něj označení *m-komerce*.

Rozhodně se nebojme toho, že elektronické obchody ve WAPu nebudou – budou, hned jak to bude technicky možné a ekonomicky zajímavé, což může být dříve, než se nadějeme. Dovolím si soukromě odhadnout, že do konce tohoto roku u nás do WAPu přejdou všechny významné elektronické obchody českého Internetu.

WAP užitečnosti a lahůdky

Wapových stránek je zatím jako šafránu, ale stejně jako u Internetu je jen zlomek z nich opravdu užitečný. Na takové služby budeme v tomto pravidelném sloupku upozorňovat.

U Zdroje

wap.uzdroje.cz (česky)

Přehled českých wapových webů. Položek sice zatím není mnoho, na vině však nebude „U zdroje“, ale skutečnost, že o moc víc českých wapových stránek zatím nenajdeme.

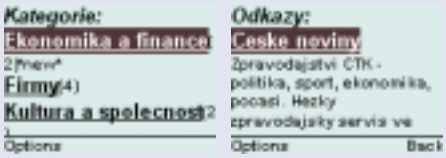

Radary.cz

wap.radary.cz (česky)

Mezi internetovými řidiči je dobře známa služba Radary.cz. Neupozorní vás jen na policejní radar číhající v křoví, informuje i o dopravních zácpách a nehodách. Radary.cz jsou nyní k dispozici pro WAP.

WetterOnline

wap.wetteronline.de (německy, anglicky)
wap.wetteronline.de/wap/land?en003600
wap.wetteronline.de/wap/land?en003700

Předpověď počasí pro celý svět. První odkaz vede na titulní stránku služby, druhý přímo na předpověď pro šestnáct měst v České republice na tři dny dopředu, třetí na osm slovenských měst.

Mobil server

wap.mobil.cz (česky)

Wapová verze internetového mobilního deníku Mobil server. Bohužel trpí stejným neduhem jako jiná wapová zpravodajství, číst články na malém displeji mobilu není pohodlné. Mobil server ale wapové stránky nabídl jako jeden z prvních a i to se počítá.

Neviditelný pes

pes.eunet.cz/wap (česky)

Neviditelný pes mohl podobně jako Mobil server pro WAP připravit celé své stránky, šel na to však od lesa. Wapová verze nabízí jen úvodní stručná shrnutí událostí předchozího dne (podle mnohých nejlepší rubriku Neviditelného psa).

mobility a WAP

Abyste adresy z tohoto a dalších wapových sloupků nemuseli pracně zadávat do wapového telefonu, připravili jsme odkazy rovnou ve WAPu. Najdete je na adrese http://mobility.cpress.cz/wap/.

kovi nic nebrání vstoupit do systému a jednoduše vytvořit objednávku. Má vždy přehled o tom, jaká je aktuální cena a jestli je požadované zboží k dispozici ve skladu.

Nabízí se samozřejmě i spousta dalších možností – lékař na cestě za nemocnými může mít vždy k dispozici karty všech svých pacientů, policisté informace o pátrání a jistě je jen otázkou času, kdy ve wapové formě najdeme i rejstřík ukradených automobilů, nyní přístupný jen na Internetu a prostřednictvím krátkých textových zpráv. Zjednodušeně řečeno, neexistuje důvod, proč by do WAPu neměly být převedeny všechny služby fungující prostřednictvím textovek.

WAP je určitě krokem kupředu, i když osobně jsem k němu spíše skeptický – v nejbližších letech bude určitě nahrazen zařízeními zvládajícími zobrazit plnohodnotné webové stránky. WAP sám o sobě není důvodem k pořízení nového mobilního telefonu, stejně jako jím zatím nejsou nabízené služby (s výjimkou přístupu do vnitrofiremního informačního systému). Pokud si ale budete vybírat nový mobilní telefon a v nabídce bude i model podporující WAP, bude to pro něj plus navíc. ■

co přinese WAP konkrétním uživatelům?

Teenager: má k dispozici programy kin a televizních stanic, ví o kulturních akcích, může ohromovat znalostí svých biorytmů, srší vtipem, může si číst e-maily a přes WAP si povídat na diskusních serverech.

Manažer: každé ráno si přečte aktuální zpravodajství, sleduje vývoj kurzů měn či akcií, má přístup ke své e-mailové schránce a svému úkolovníku, kalendáři. O důležitých zprávách jej ale informují krátké textové zprávy.

Obchodník: čte aktuální zpravodajství, ve svém kalendáři a úkolovníku sleduje program svého dne, přistupuje do firemního informačního systému, odkud čerpá aktuální informace nebo přímo dělá objednávky.

Hračička: každých pět minut kontroluje obsah své e-mailové schránky a zkouší nové wapové služby, aby mu náhodou něco neuniklo. WAP ke své práci či životu nepotřebuje, to mu ale nebrání využívat ho intenzivněji než ostatní uživatelé.

Obyčejný, málo aktivní uživatel: může využívat všechny služby jako ostatní, s největší pravděpodobností ale WAP bude ignorovat – vždyť ani textovky nepoužívá k ničemu jinému než pro občasné odeslání informace o pozdním příchodu na schůzku, pro blahopřání k narozeninám a k Novému roku. Možná svůj názor změní, až bude moci s WAPem nakupovat v elektronických obchodech.

kuchařka pro WAP

Potřebujete dvě věci – mobilní telefon s prohlížečem WAPu a aktivované datové přenosy. Telefony podporující WAP jsou v tabulce, datové služby si objednáte u svého operátora, (EuroTel nebo RadioMobil, Oskar se s WAPem přidá až za pár měsíců).

U RadioMobilu nestojí aktivace datových služeb vůbec nic, byl zrušen i měsíční paušální poplatek. Každý zákazník RadioMobilu, tedy i majitel karty Paegas Twist, má datové přenosy aktivovány automaticky. Za využívání WAPu budete platit minutový poplatek 2 Kč. Datové služby můžete kromě WAPu používat i k jejich původnímu účelu, např. pro připojení k Internetu. Už to ale nebude za dvě koruny, ceny za datovou minutu jsou závislé na zvoleném tarifním programu, jsou totožné s hlasovým voláním.

U EuroTelu se musíte rozhodnout, zda budete data využívat jen pro WAP, nebo i pro klasické datové přenosy. Pokud si aktivujete klasická data, zaplatíte za aktivaci 1 000 Kč a měsíčně budete platit paušální poplatek 195 Kč (s výjimkou tarifu Bussines, kde už jsou data v ceně). Za minutu wapování pak zaplatíte 2 Kč. Můžete se ale rozhodnout pro aktivaci služby *WAP 14,4 Mobile Internet*. U ní se neplatí žádný aktivační ani měsíční poplatek a jedna minuta wapového spojení přijde na 2 Kč. Můžete také využívat klasických datových přenosů, ovšem při ceně 12 Kč za minutu bez ohledu na volané telefonní číslo vás asi přejde chuť.

O aktivaci datových služeb můžete požádat při uzavírání smlouvy, později na místech, kde je možné provádět změny smlouvy (ve značkových prodejnách, zákaznických centrech, prodejnách některých dealerů), případně na infolinkách operátorů.

nastavení mobilu

	EuroTel	Paegas
domovská stránka	http://wap/main.wml	wap
druh spojení	trvalé spojení	trvalé spojení
zabezpečení spojení	vypnout	vypnout
nosič	data	data
vytáčené číslo	+420 602 900 927	+420 603 124 927
adresa IP	160.218.160.218	10.0.0.10 ❷
typ autentizace	normální	normální
typ datového volání	ISDN	ISDN
rychlost datového volání	14 400	9 600
jméno uživatele	eurotel	wap
heslo	wap	wap

Nastavení najdete v menu:
Nokia 7110
Služby | Nastavení | Nastavení spojení | Sada 1 | Editovat ❶
Motorola P7389
Přístup na Internet | Nastavení | Primární údaje, Info o datech

❶ Namísto Sady 1 můžete použít libovolnou jinou ❷ U mobilního telefonu Motorola TimePort zapište adresu IP v tomto formátu: 010.000.000.010

wapové telefony – výhled na rok dopředu

výrobce	Nokia	Nokia	Motorola	Benefon	Siemens	Siemens
model	**7110**	**9110i ❶**	**Timeport P7389**	**Q**	**C35i**	**S35i**
web	www.nokia.cz	www.nokia.cz	www.motorola.cz	www.benefon.com	www.siemens.com	www.siemens.com
ceny						
EuroTel, dotovaná	12 995 Kč					
RadioMobil, dotovaná			4 999 Kč			
nedotovaná	14 430 Kč	25 429 Kč	12 499 Kč			
rozměry	125 × 53 × 24 mm	158 × 56 × 27 mm	135 × 45 × 21 mm	100 × 46 × 18 mm	118 × 46 × 21 mm	118 × 46 × 21 mm
hmotnost	141 g	235 g	108 g	89 g	110 g	99 g
velikost displeje	96 × 65 bodů, 6 řádků	640 × 200 bodů	5 řádků, 15 znaků na řádek	100 × 48 bodů, 6 řádků	5 řádků	7 řádků
dostupnost v ČR	ano	ano	březen 2000	léto 2000	květen 2000	květen 2000

výrobce	Siemens	Sony	Alcatel	Ericsson	Ericsson	Trium
model	**M35i**	**CMD-Z5**	**One Touch View db WAP**	**R 320s**	**R 380 s**	**Geo WAP**
web	www.siemens.com	www.sony.co.uk	www.alcatel.com	mobile.ericsson.com	mobile.ericsson.com	www.trium-gsm.com
ceny						
EuroTel, dotovaná						
RadioMobil, dotovaná						
nedotovaná						
rozměry	118 × 47 × 21 mm		133 × 54 × 25 mm			132 × 49 × 29 mm
hmotnost	125 g	82 g	150 g			149 g
velikost displeje	5 řádků	96 × 72 bodů		5 řádků		5 řádků, 13 znaků na řádek
dostupnost v ČR	červen 2000	červen 2000	duben 2000	1. čtvrtletí 2000	2. čtvrtletí 2000	

Ceny jsou uvedeny s DPH. Přehled nemusí být úplný a informace o dostupnosti jsou bez záruky. Uvádíme jen ty údaje, které se nám podařilo zjistit. ❶ WAP podporuje až po doinstalování prohlížeče.

W@P & PAEGAS

Rozvětvená struktura WAPu Paegasu s naším ohodnocením užitečnosti jednotlivých služeb. Stav k 3. březnu 2000.
Ačkoli bychom chronologicky měli nejdřív představit WAP EuroTelu, necháváme jej na příště, kdy již budeme moci popsat také novou aktivitu EuroTelu – mobilní internetový portál Juice. A přespříště … Oskar?

1. Pošta

Pošta ★★★★
Nástroj pro práci s elektronickou poštou

2. Profil

Přehled Paegas Info ★★
Nastavení služby
Paegas Info Plus ★★★
Nastavení kanálů
Vyúčtování ★★★★
Podívejte se na fakturu
Aktivované služby ★★★
Když si nejste jisti, jestli máte roaming
Paegas Bonus ★★★
Kolik jste naspořili
Nastavení ★★
Nastavení mobilního e-mailu

3. Paegas

Novinky ★★★★
Poslední tiskové zprávy
Tarify ★★★
Ceny současných tarifních programů
Služby ★★
Přehled a stručná charakteristika služeb
Twist ★★
Nabídka předplacených sad a služeb
Telefony ★★
Nabídka mobilních telefonů
Prodej ★★
Adresy prodejen Paegas ve velkých městech
RadioMobil ★
Informace o společnosti RadioMobil

4. Informační služby

4.1 Zprávy

Teletext ★★★★
Informace z teletextu českých televizních stanic
ČTK ★★★★★
Zprávy z domova, zahraničí a sportu
Monitor tisku ★★★★
Vyhledávání klíčových slov v médiích

4.2 Finance

Kurzy ★★★★
Aktuální kurzy českých bank
Sazby ČNB
Služba byla nedostupná
Seznam firem ★★★★★
Prohledávání obchodního rejstříku
Private Investors ★★★★
Informace o trhu s cennými papíry

4.3 Doprava

Česká republika ★★★
Dopravní situace v jednotlivých regionech
Hraniční přechody ★★★
Čekací doby na hraničních přechodech
Letecké společnosti ★
Informace o leteckých společnostech
Letiště – seznam ★
Informace o letištích

4.4 Praktické

TV programy ★★★★
Program českých televizí
Svátky ★★
Kdo má právě svátek
Kalkulátor ★
Dokáže spočítat výraz
LANGMaster
Služba byla nedostupná
Slovník ★★★★★
Anglicko-český a česko-anglický slovník
Seznam PSČ ★★
Poštovní směrovací čísla
Seznam UTO ★★
Meziměstská předčíslí
Číselné soustavy ★
Převod mezi různými číselnými soustavami
Seznam MTP ★★★★
Mezinárodní telefonní předvolby

4.5 Zábava

Vtipy ★★
Citáty ★
Rady podnikatelům ★
Murphyho zákony ★
Smilles (ksichtíky) ★
Přísl. tech. c. ★
Přísloví vyjádřená vědeckými termíny

U předchozích šesti služeb se při každém přístupu objeví nová informace

Hry ★
Hry numerik, šibenice a šachy

4.6 Internet

Finger ★★
Whois ★★
Již přežité a málo využitelné internetové služby

5. Nákup

Nákup ★★
Pro nákup nápoje ve vybraných automatech

6. Odkazy

Jdi na … ★★★
Umožní otevřít zadanou wapovou stránku
Centrum ★★★
Český wapový portál
Atlas ★★★★
Další český wapový portál
Mobil server ★★★★
Internetový deník
Mageo ★★
Český internetový diskusní server
Orktopas ★★
Anglický wapový portál
Waptastic
Služba byla nedostupná
WAP Forum ★★
Stránky sdružení WAP Forum
BBC Info ★★★★
Zpravodajství a informace BBC

7. International

BBC Info ★★★★
Zpravodajství a informace BBC
CNN.text ★★★
Teletext CNN (anglicky)
ZDF.text ★★
Teletext ZDF (německy)

Když už máte data, potřebujete nakonfigurovat svůj mobilní telefon. Měly by vám stačit informace v naší tabulce, pomůžou vám však i pracovníci infolinek nebo prodejci mobilů. V síti Paegas proběhne aktivace WAPu při jeho prvním použití, proto první hovor nechte automaticky ukončit, a až vám přijde textovka potvrzující registraci, můžete wapovat dle libosti.

Kolik mě bude WAP stát?

Nejdříve si musíte pořídit mobilní telefon. V České republice je prakticky dostupný pouze telefon Nokia 7110 a za něj – v případě, že se nerozhodnete pro dotovaný přístroj – zaplatíte kolem čtrnácti tisíc bez daně. Potom samozřejmě musíte mít kartu SIM s aktivovaným tarifním programem.

V síti Paegas máte datové přenosy aktivovány zdarma, u EuroTelu si můžete vybrat mezi aktivací klasických datových přenosů nebo službou WAP 14,4 Mobile Internet. Za tuto službu neplatíte žádný aktivační ani měsíční poplatek, u klasických datových přenosů stojí aktivace 1 000 Kč a měsíční poplatek 195 Kč.

Nyní už budete platit jen za používání WAPu. U RadioMobilu to jsou 2 Kč za minutu, případně 2,80 Kč u karet Paegas Twist, u EuroTelu v obou případech 2 Kč za minutu. Samotným poskytovatelům obsahu, tj. provozovatelům wapových stránek, nemusíte platit nic. Zatím totiž neexistuje žádná služba, která by platbu za využívání požadovala, což ale neznamená, že se žádná taková služba v budoucnu nemůže objevit. ■

WAP bez telefonu

Marek Lutonský

Ani několik stránek popisujících WAP neukáže tolik jako chvíle s wapovým telefonem v ruce. Ale abyste si mohli WAP prakticky vyzkoušet, nemusíte být šťastlivci, kteří sehnali Nokia 7110. Existují totiž wapové prohlížeče pro stolní počítače, simulátory WAPu. Nainstalujte si příslušný program, připojte se k Internetu a wapové stránky můžete procházet podobně jako web.

Hlavním účelem těchto prohlížečů ale není prezentovat WAP uživatelům bez telefonu, používají se zejména pro ladění nebo přímo tvorbu wapových stránek. Stejně jako je weby nutné optimalizovat pro nejrůznější prohlížeče, tak i WAP nevypadá stejně na telefonech Nokia, Ericsson nebo třeba Motorola.

Prohlížeče WAPu musím doporučit i vlastníkům wapových mobilů. Dvě koruny za minutu sice není vzhledem k ostatním sazbám mnoho, ale dlouhé brouzdání mobilní sítí se prodraží. Vybíráte-li stránky do svých záložek, hledáte-li nové zdroje informací, dělejte to na stolním počítači. Doporučuji však neupnout se na jediný prohlížeč. Více než výjimečně se totiž stává, že v některém stránky nepřečtete, zatímco jiný proti nim nemá námitek.

Drobnosti pro zahřátí – samostatné programy

WinWAP
www.slobtrot.com

Malý (1,2 MB), ošklivý, ale funkční prohlížeč WAPu pro PC. Wapové standardy si občas vykládá po svém a nedoporučuje se při ladění stránek brát příliš vážně, pro prohlížení ale stačí.

WAPman
www.wap.com.sg

Ještě menší (230 kB) prohlížeč se zajímavým designem – vidíte jej na obrázku. Nebýt toho,

že některé wapové weby odmítá otevřít, používal bych jej raději než WinWAP.

R380 Emulator

www.symbian.com/epoc/r380wapemulator.html

Nyní se už dostáváme do jiné společnosti. Devítimegabajtový bumbrlíček je simulátorem ještě nedostupného komunikátoru Ericsson

Kromě prohlížení WAPu si můžete vyzkoušet, jak se Ericsson R380 bude ovládat

R380. Vezměte jed na to, že zobrazení pomocí tohoto programu se ani o chlup nebude lišit od prezentace WAPu na skutečném telefonu.

YourWAP

http://www.yourwap.com/finale/download/download.html

YourWAP (www.yourwap.com) je wapová služba, která nyní ve svých počátcích umožňuje například přístup k elektronické poště nebo kontaktům z mobilních telefonů. Kromě toho ale nabízí ke stáhnutí slušný prohlížeč WAPu (3,2 MB) v podobě Nokia 7110, který je kombinován s prohlížečem Internetu.

luxusní WAP

Nepotřebujete k němu ani wapový mobilní telefon. Stačí jakýkoli mobil s infraportem a hardwarovým modemem, aktivované datové služby a kapesní počítač Palm, na který nainstalujete wapový prohlížeč.

Na velkém displeji kapesního počítače se informace prohlíží mnohem lépe než na trpasličích mobilech. I když pro kapesní počítače existují prohlížeče plnohodnotného webu, WAP je pro ně často vhodnější, protože je optimalizovaný pro kapesní zařízení a stahování informací je rychlé.

Pro Palmy jsou na výběr pouze dva programy: *WAPman* (www.wap.com.sg, třicetidenní demoverze) a *AUS WAP* (www.ausys.se, freeware). Pro platformy Windows CE a Psion podle našich informací prohlížeče WAPu zatím neexistují, ale určitě se objeví.

Když nechcete nic instalovat

Pro příležitostné podívání na wapové stránky není třeba stahovat a instalovat prohlížeč. Stačí zajít na příslušný web, do políčka zadat wapovou adresu a stránka se zobrazí v okně.

Služba	Adresa
Gelon.net	www.gelon.net
WAPJAG	www.wapjag.de
Wappy	www.wappy.to

Vývojové nástroje

Zatímco doposud to byla jen legrace, od tohoto místa už hrajeme naostro – přichází nástroje pro vývoj wapových aplikací. Skládá se v nich zdrojový kód, zaznamenávají průběh načítání stránek, zachycují chyby, lze v nich sledovat proměnné … a kromě toho dokáží stránku také zobrazit.

Hledáte-li pouze nástroj pro prohlížení wapových stránek, bude to s těmito programy podobné jako s dělem a vrabci. Hodláte-li ale do WAPu proniknout hlouběji a budete-li si chtít vytvořit vlastní stránky, vyzkoušejte je – jsou zdarma. Vytváření WAPu je velmi podobné přípravě webových stránek a v některých z příštích Mobilit mu věnujeme větší článek.

Nokia WAP Toolkit

www.forum.nokia.com

Na webu Forum Nokia se musíte přihlásit do programu vývojářů WAPu (WAP Developer Forum). V sekci Nokia WAP Toolkit vyberte

Nokia WAP Toolkit je nástroj pro pokročilé nebo náročné

žádanou verzi (doporučuji 1.3 Beta). Pokud jej nemáte, musíte také stáhnout software Java Runtime Environment, odkaz je na stránce. Připravte se, že internetovými dráty bude muset projít 18 MB dat.

Waptor

www.waptop.cz/waptor

I když si myslíte, že Nokia WAP Toolkit bude tvorbu vašich stránek to pravé řešení, ještě před stahováním se podívejte na český program Waptor. Zobrazení wapových stránek možná nemá tak přesné jako nástroj Nokia, ale vejde se do neskutečných 500 kB. Ovšem pozor, Waptor neumožňuje prohlížení wapových webů jako předchozí programy, slouží jen pro vývoj a zobrazení souborů na disku počítače. ■

české mobilování

Rostislav Kocman

deset deka textovek, tři litry volných minut

zamíchal Oskar s cenami za mobilní telefonování?

DALŠÍ INFORMACE NAJDETE NA WEBU MOBILIT mobility.cpress.cz

Jedním z argumentů pro udělení třetí mobilní licence byl předpoklad snížení cen. A skutečně už nyní, krátce po vstupu třetího operátora na trh, ke změnám došlo a lze předpokládat, že jim není konec. Stávající operátoři se sice zatím tváří, jako by se nic nestalo, ale Oskar představil zajímavé tarify a krvežíznivá bitva se už udála na kolbišti předplacených karet.

V internetové konferenci věnované mobilním telefonům se objevil zajímavý nápad: *tarif na přání*. Přišli byste do prodejny (s košíkem), u pultu si poručili, že chcete, aby volání na mobil stálo tři koruny za minutu, na pevnou síť pět korun, textovky budete chtít posílat za korunu, hodilo by se padesát volných minut … Z prodejce vypadne jen *„800 korun měsíční paušál, můžu to tak nechat?“*.

Tímto způsobem byste si mohli ušít tarif doslova na tělo. Rodinní telefonisté, kteří si volají zejména mezi sebou na mobily, nepotřebují levné sazby na telefony Českého Telecomu, hodí se jim ale textové zprávy. Mobilní obchodníci zase využijí množství volných minut a textovky nepotřebují vůbec.

Obávám se ale, že tarifu na přání se ještě dlouho nedočkáme. S jeho pomocí byste dokázali minimalizovat své náklady za mobilní telefonování a to se tuzemským operátorům zatím moc nehodí. Slovo *zatím* je na místě, protože ve vyspělejších zemích operátoři svým klientům běžně radí, jaký program by při svém stylu používání telefonu měli použít, aby platili co nejméně. S výpisem měsíčního volání přijde tabulka, kolik byste zaplatili, kdybyste použili jiné varianty služeb. Dostane se podobný přístup někdy i k nám?

Zákazník je dobrý sluha, ale špatný pán

Vždyť by stačilo málo – na personalizovaných webových stránkách nabídnout ke stažení podrobný výpis volání v elektronické podobě (např. tabulce Excelu). Analýzu by si už snadno dokázal udělat každý sám, určitě by se na Internetu objevily služby, které by tuto tabulku dokázaly načíst, analyzovat a doporučit nejvýhodnější změnu.

Uvažovali jste někdy, k čemu jsou vlastně dobré volné minuty? Že byste se bez nich raději obešli a raději platili nižší měsíční poplatky? Volné minuty se totiž vyplatí v jediném případě – když je za celý měsíc nespotřebujete; jinak jen zamlžují přehled o volání.

Proto by se mi líbilo, kdyby po vyčerpání volných minut přišla textová zpráva. Chtěl bych mít možnost se dozvědět, kolik volných minut mi právě teď zbývá. Není to sen, naši slovenští čtenáři, klienti Globtelu, už tuto službu znají – zavolají na číslo 905 a okamžitě můžou zjistit zbývající volné minuty. A není to všechno, zjistí také přesnou částku, kterou protelefonovali, a hned je jim jasné, jestli musí šetřit nebo můžou volat na celý svět.

U nás se podobnou službu chystá zavést Oskar a nezbývá než doufat, že se potom rozhýbou i ostatní.

Marek Lutonský

Ministr dopravy a spojů Antonín Peltrám kdysi uvedl, že po vstupu třetího operátora na trh se ceny za mobilní komunikaci sníží až o 40 %. Není ještě možné hodnotit, jestli měl pravdu, protože Paegas s EuroTelem přešli Oskarovy tarify bez mrknutí oka a na ceny svých tarifních programů ani nesáhli. Přesto ale ke zlevnění došlo – nabídka Oskara je velmi konkurenceschopná.

Volám opravdu hodně málo

Oskar představil pět tarifních programů. Dva z nich jsou velmi úzce zaměřené a v nabídce jsou zřejmě jen proto, že tam být musí, Český Mobil s nimi totiž vyhrál boj o licenci. Mezi zasvěcenými se o nich proto hovoří jako o *výherních tarifech* a Oskar zjevně vůbec není rád, že je nyní musí nabízet. Proto se je potenciálním uživatelům snaží co nejvíce znepříjemnit.

Tarif *Slyším Vás* (původně se jmenoval T1 a potom Jednička) je na první pohled velmi lákavý – 40 volných minut za 10 korun měsíčně, nekupte to. Jenže když si uvědomíte, že po vyčerpání volných minut zaplatíte za minutu volání 28 Kč, asi vás přejde chuť. Jen hovory do sítě Oskara jsou levnější – 14 Kč ve špičce, 10,50 mimo špičku, ale i to je příliš mnoho. A navíc ze čtyřiceti volných minut jich je jen pět ve špičce, zbylých 35 mimo špičku můžete využít jen pro volání do pevné sítě. Přesto však tento tarif není k zahození – odeslání krátké textové zprávy stojí 50 haléřů ve špičce, 35 mimo špičku a to je bezkonkurenční cena (věříme, že Oskar brzy rozjede posílání textovek i do sítí konkurenčních operátorů). Dalším omezením je, že *Slyším vás* si můžou pořídit jen fyzické osoby (nikoli firmy) a každý člověk může mít jen jednu kartu SIM s tímto tarifem.

Kdo ví, co bude za rok, natož za čtyři

Ani druhý tarif, který byl znám už v době výběrového řízení, není k zahození. Jmenoval se T2, později Čtyřka a nyní ho najdete pod názvem *Dohoda s Oskarem*. Proč o něj není velký zájem, když za pětistovku měsíčně nabízí 300 minut volání zdarma a minutové sazby jsou v průměru levnější než u konkurence? Kdo takové nabídce odolá? Odolat by asi měli všichni, protože podmínkou za levné telefonování je čtyřletý krvavý úpis, a co bude za čtyři roky, nikdo nedokáže odhadnout. Tarif je to ale opravdu lákavý a u konkurence nemá konkurenci.

Malá násobilka, žádné složité počty

Zbylé tři hlavní tarify si jsou už více podobné než první dva výherní. Minutové ceny jsou u nich stejné pro všechny sítě i dobu, neexistuje tedy rozdělení na volání ve špičce a mimo ni. *Volám málo* máte za 7 Kč za minutu, *Volám často* za 4,50 Kč za minutu a konečně *Volám hodně* za 3,50 Kč za minutu. Jednoduché ceny jsou silnou zbraní Oskara, v cenících EuroTelu a hlavně Paegasu je mnohem těžší orientace.

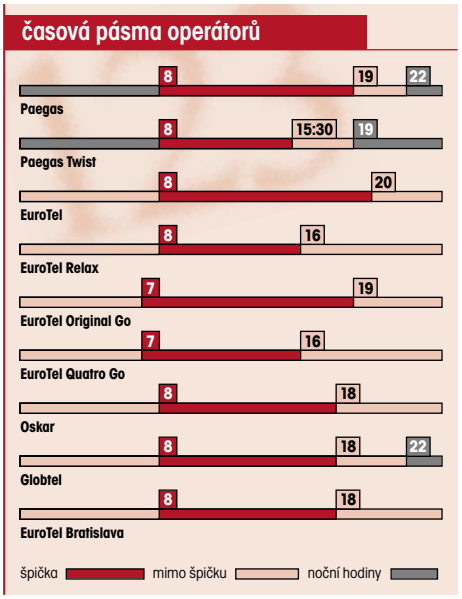

Když volám hodně, hodně ušetřím

Tarif *Volám málo* je možné postavit vedle nejlevnějších tarifů RadioMobilu i EuroTelu. Pro srovnání použiji Paegas 20 a EuroTel Relax (na EuroTel Start zapomeňte, nevyplatí se). Oskar nabízí 20 volných minut už za 150 Kč, Paegas za 295 Kč a EuroTel je v Relaxu za 255 Kč pro jistotu nenabízí vůbec. V minutových sazbách je v průměru lepší

Paegas 20, mimo špičku vede EuroTel Relax. V rozhodování se proto bude počítat s paušálem na jedné straně a s poplatky na druhé straně rovnice.

Tarif *Volám často* – paušál 500 Kč, za to sto volných minut a minutové sazby 4,50 Kč, to nepotřebuje komentář. Oskar oba konkurenty v ringu položí na lopatky, ať už ve váhové kategorii volných minut, tak i ve srovnání podle paušálního poplatku.

Zcela nekompromisní je situace u tarifních programů zahrnujících 300 volných minut. Ty mají všichni tři operátoři. Oskar za 1 000 Kč (tarif s názvem *Volám stále*), EuroTel za 2 025 Kč (EuroTel Bussines) a RadioMobil za 1 795 Kč (Paegas 300). V minutových sazbách se liší většinou desetihaléři, takže je třeba něco dodávat?

Oskar 1. března otevřel svou pražskou prodejnu

Na slevu každý slyší

Velkým plusem zkušených operátorů je množství doplňkových služeb v jejich nabídce, které mají velký vliv na spokojenost zákazníků. Všichni tři operátoři ale nabízí možnost přesměrovat si hovory jako součást tarifních programů, s výjimkou EuroTelu nabízí zdarma i blokování. Všichni nabízí signalizaci příchozího hovoru a možnost přepínat mezi hovory, také možnosti hlasových schránek jsou přibližně shodné. Pouze Oskar však nabízí možnost odpovědět na přijatý vzkaz přímo z hlasové schránky – u současných operátorů mnohdy ani nepoznáte, kdo vám vzkaz zanechal.

Jiné už je to u roamingu. U Oskara a EuroTelu musíte složit 5 000 Kč zálohu, RadioMobil své zákazníky láká na Holiday Roaming, který má každý jeho klient zdarma a ve většině případů stačí. Spoustu zákazníků může zajímat i podrobné vyúčtování, které nabízí všichni operátoři za podobné ceny 80–100 Kč.

Současní operátoři mají navrch v datovém mobilování. Jejich datové přenosy jsou na vyšší úrovni, jsou odzkoušené. Nabízí WAP a jejich centra SMS už mají něco za sebou.

ušetříte za aktivační poplatek

Aktivace karty SIM u Oskara se kromě možnosti objednat si ji na dobírku ještě něčím liší – nemusíte platit aktivační poplatek. Zaplatíte sice zálohu 1 000 Kč, jenže ta bude vrácena v okamžiku, kdy se se službami Oskara rozhodnete rozloučit. A že aktivační poplatek není zanedbatelný, dokládají následující čísla: pokud si aktivujete kartu SIM u RadioMobilu, zaplatíte 2 395 Kč, což se dá také vyjádřit jako 100 Kč každý měsíc k paušálnímu poplatku (rozpočítáno na dva roky). U EuroTelu je to podobné – aktivační poplatek je 2 500 Kč, tedy 105 Kč měsíčně. Tyto částky si klidně připočítejte k měsíčnímu paušálu. Jiné je to u dotovaných telefonů. Zde je možné argumentovat tím, že sice zaplatíte vyšší aktivační poplatek, jenže méně dáte za telefon a v součtu ušetříte – Oskar totiž dotované telefony nenabízí.

Máte pěkné ceny, my pokrytí

Myslím, že mobilní mamuti s milionem zákazníků by se měli pomalu rozhoupávat k pádné odpovědi. Při cenovém srovnání ze všech možných úhlů se na vrchol vždy vynoří Oskar a právě cena bývá při rozhodování nejpádnějším argumentem.

Stávající operátoři ale zatím mají obrovskou výhodu – Oskar může sebevíce poukazovat na svoje nižší ceny, ale co je mu to naplat, když má poloviční pokrytí. Zatímco s EuroTelem a Paegasem si zavoláte všude, s Oskarem prakticky jen ve velkých městech.

Je zde ještě jeden podstatný argument pro operátory z „duopolu“. Není tak lehce kvantifikovatelný a lze jej vyjádřit slovem *zázemí*. EuroTel i RadioMobil mají stabilní personální zajištění (například sehrané týmy, které už ví, jak v českých podmínkách řešit krizové situace), propracované a vyladěné procesní toky, zkušenosti s českými zákazníky, fungující prodejní sítě apod.

O zázemí Oskara se v současné době ještě nedá mluvit, ale časem, až se otrká, bude současným operátorům důstojným konkurentem. Už se na tu dobu těším, protože smetanu budeme lízat my, zákazníci. ■

ceník doplňkových služeb českých a slovenských operátorů

	Oskar		EuroTel Praha		RadioMobil	
	aktivace	měsíční poplatek	aktivace	měsíční poplatek	aktivace	měsíční poplatek
přesměrování hovorů	aktivováno	–	aktivováno	–	aktivováno	–
blokování hovorů	aktivováno	–	200 Kč	–	aktivováno	–
signalizace druhého hovoru	aktivováné	–	- Kč	–	aktivováno	–
podržení, přepínání hovorů	aktivováno	–	200 Kč	–	aktivováno	–
zobrazení telefonního čísla (CLIP)	aktivováno	–	aktivováno	–	aktivováno	–
nezobrazení telefonního čísla (CLIR)	❹ 400 Kč	–	400 Kč	–	–	–
konferenční hovor	–	–	200 Kč	–	–	–
podrobný účet	–	80 Kč	–	100 Kč	–	80 Kč
roaming	❶ 5 000 Kč	–	❶ 5 000 Kč	–	❷ 5 000 Kč	–
inteligentní záznamová služba	400 Kč	75 Kč	–	95 Kč	450 Kč	90 Kč

	EuroTel Bratislava		Globtel		Poznámky
	aktivace	měsíční poplatek	aktivace	měsíční poplatek	
přesměrování hovorů	aktivováno	–	aktivováno	–	
blokování hovorů	aktivováno	–	aktivováno	–	❶ Záloha na roaming
signalizace druhého hovoru	aktivováno	–	aktivováno	–	bude vrácena
podržení, přepínání hovorů	aktivováno	–	aktivováno	–	❷ Omezenější verze roamingu
zobrazení telefonního čísla (CLIP)	300 Sk	–	–	–	Paegas Holiday Roaming, je
nezobrazení telefonního čísla (CLIR)	300 Sk	–	150 Sk	–	aktivován zdarma, bez zálohy
konferenční hovor	aktivováno	–	není nabízen	není nabízen	❸ Při aktivaci roamingu do
podrobný účet	–	50 Sk	–	40 Sk	sousedních států se měsíční
roaming	6 000 Sk	–	❶ 5 000 Sk	❶ 30 Sk	poplatek neplatí
inteligentní záznamová služba	–	220 Sk	–	150 Sk	❹ U některých tarifů je zdarma

přehled cen za mobilní telefonování (ceny jsou uvedeny bez DPH)

síť, tarifní program	dotovaný telefon	nedotovaný telefon	aktivační poplatek: měsíční poplatek	aktivační poplatek: volné minuty	Český Telecom: špička	Český Telecom: mimo špičku	Český Telecom: víkendy, svátky	EuroTel: špička	EuroTel: mimo špičku	EuroTel: víkendy, svátky	Oskar: špička	Oskar: mimo špičku	Oskar: víkendy, svátky	Paegas: špička	Paegas: mimo špičku	Paegas: víkendy, svátky	Hlasová schránka: špička	Hlasová schránka: víkendy, svátky	odeslání textové zprávy	poznámky
Oskar																				
Volám málo	není možné	–	150 Kč	20	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	7,00 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	1,00 Kč	❸
Volám často	není možné	–	500 Kč	100	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	4,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	1,00 Kč	❸
Volám stále	není možné	–	1 000 Kč	300	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	3,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	1,00 Kč	❸
Slyším Vás	není možné	–	10 Kč	5+35	28,00 Kč	28,00 Kč	28,00 Kč	28,00 Kč	28,00 Kč	28,00 Kč	14,00 Kč	10,50 Kč	10,50 Kč	28,00 Kč	28,00 Kč	28,00 Kč	10,50 Kč	10,50 Kč	0,50 Kč/0,35 Kč	❶
Dohoda s Oskarem	není možné	–	550 Kč	210+90	5,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	5,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	5,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	0,50 Kč	❷
EuroTel																				
EuroTel Relax	3 680 Kč	2 500 Kč	255 Kč	0	12,00 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	12,00 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	12,00 Kč	12,00 Kč	12,00 Kč	12,00 Kč	5,50 Kč	5,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	❹
EuroTel Start	3 680 Kč	2 500 Kč	325 Kč	0	9,60 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	9,60 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Start + Víkend	3 680 Kč	2 500 Kč	420 Kč	0	9,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	9,60 Kč	4,00 Kč	1,00 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Start + Týden	3 680 Kč	2 500 Kč	504 Kč	0	9,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	2,60 Kč	2,60 Kč	1,00 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Global	3 680 Kč	2 500 Kč	825 Kč	60	6,60 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	6,60 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Global + Víkend	3 680 Kč	2 500 Kč	920 Kč	60	6,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	6,60 Kč	4,00 Kč	1,00 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Global + Týden	3 680 Kč	2 500 Kč	1 004 Kč	60	6,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	2,60 Kč	2,60 Kč	1,00 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	6,60 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Bussines	3 680 Kč	2 500 Kč	2 025 Kč	300	4,00 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	1,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Bussines + Týden	3 680 Kč	2 500 Kč	2 109 Kč	300	4,00 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	2,60 Kč	2,60 Kč	1,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	2,60 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	2,00 Kč	❹ ❺
EuroTel Tip Top	2 500 Kč	2 500 Kč	60 Kč	0	9,50 Kč	5,50 Kč	3,00 Kč	5,50 Kč	5,50 Kč	3,00 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,50 Kč	5,50 Kč	3,00 Kč	0 Kč	0 Kč	není možné	❹ ❼
EuroTel Tip 60	2 500 Kč	2 500 Kč	460 Kč	60	7,50 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	3,00 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	9,60 Kč	7,50 Kč	3,00 Kč	1,00 Kč	0 Kč	0 Kč	není možné	❹ ❼
EuroTel Original Go	není možné	1 900 Kč	–	0	14,76 Kč	5,24 Kč	5,24 Kč	5,24 Kč	5,24 Kč	5,24 Kč	14,76 Kč	14,76 Kč	14,76 Kč	5,24 Kč	5,24 Kč	5,24 Kč	2,38 Kč	2,38 Kč	3,14 Kč	❻ ⓬
EuroTel Quatro Go	není možné	1 900 Kč	–	0	9,43 Kč	7,52 Kč	7,52 Kč	6,57 Kč	2,76 Kč	2,76 Kč	9,43 Kč	9,43 Kč	9,43 Kč	9,43 Kč	7,52 Kč	7,52 Kč	2,38 Kč	2,38 Kč	3,14 Kč	❻ ⓬
Paegas																				
Paegas 20	3 500 Kč	2 395 Kč	295 Kč	20	9,90 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	5,60 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	6,60 Kč	6,00 Kč	6,00 Kč	4,70 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,00 Kč	⓮
Paegas 20 + Nonstop	3 500 Kč	2 395 Kč	449 Kč	20	7,90 Kč	3,20 Kč	3,20 Kč	4,40 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	5,40 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	3,70 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	⓮
Paegas 60	3 500 Kč	2 395 Kč	645 Kč	60	6,90 Kč	4,00 Kč	2,50 Kč	5,60 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	6,60 Kč	6,00 Kč	6,00 Kč	4,00 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	1,00 Kč	⓮ ⓮
Paegas 60 + Nonstop	3 500 Kč	2 395 Kč	799 Kč	60	5,50 Kč	3,20 Kč	2,00 Kč	4,40 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	5,40 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	3,20 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	1,00 Kč	⓮ ⓮
Paegas 120	3 500 Kč	2 395 Kč	995 Kč	120	5,90 Kč	3,90 Kč	3,90 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	6,00 Kč	6,00 Kč	6,00 Kč	3,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	1,00 Kč	⓮ ⓮
Paegas 120 + Nonstop	3 500 Kč	2 395 Kč	1 149 Kč	120	4,70 Kč	3,10 Kč	3,10 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	2,80 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	1,00 Kč	⓮ ⓮
Paegas 300	3 500 Kč	2 395 Kč	1 795 Kč	300	3,90 Kč	3,90 Kč	3,90 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	6,00 Kč	6,00 Kč	6,00 Kč	3,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	1,00 Kč	❽ ⓫ ⓮
Paegas 300 + Nonstop	3 500 Kč	2 395 Kč	1 949 Kč	300	3,10 Kč	3,10 Kč	3,10 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	2,80 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	1,00 Kč	❽ ⓫ ⓮
Paegas Partner	není možné	–	–	0	4,70 Kč	3,10 Kč	3,10 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	4,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	2,80 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	2,00 Kč	1,00 Kč	❽ ⓫ ⓮
Paegas Jistota	není možné	–	395 Kč	40	9,50 Kč	4,00 Kč	2,00 Kč	9,50 Kč	5,00 Kč	5,00 Kč	10,50 Kč	6,00 Kč	6,00 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	2,50 Kč	1,00 Kč	⓫ ⓮
Paegas Twist	není možné	1 332 Kč	–	0	9,43 Kč	7,52 Kč	4,76 Kč	5,52 Kč	5,52 Kč	5,52 Kč	6,48 Kč	6,48 Kč	6,48 Kč	4,76 Kč	4,76 Kč	2,67 Kč	1,90 Kč	1,90 Kč	2,67 Kč	❻ ⓭ ⓮

❶ volné minuty mimo špičku (35 minut) platí jen do sítě Českého Telecomu ❷ volné minuty mimo špičku (90 minut) na rozdíl od tarifu Slyším Vás platí do všech destinací ❸ nespotřebované volné minuty se převádějí do dalšího měsíce ❹ Při platbě inkasem je měsíční poplatek snížen o 60 Kč ❺ Měsíční poplatek za textové zprávy je 45 Kč. V této ceně je zahrnuto odeslání 15 textových zpráv zdarma ❻ Předplacená karta ❼ tarifní program pro síť NMT ❽ navíc 100 volných minut pro faxová a datová volání ❾ Tento program si můžou aktivovat jen majitelé tarifů Paegas 120, 300, Manažer, Diamant. Není z něj možné přejít na jiný tarif. Tento tarif nelze pořídit s novým mobilním telefonem ❿ K tomuto tarifu je možné pořídit službu Paegas Nej ⓫ Tarifní program si můžou aktivovat pouze držitelé průkazu ZTP/P ⓬ V ceně je kredit 1000 Kč ⓭ V ceně je kredit 400 Kč ⓮ Tarif pro noční volání je stejný jako u tarifu pro víkendy a svátky

tarifní program	aktivační poplatek	měsíční poplatek	volné minuty	Slovenské Telekomunikácie: špička	Slovenské Telekomunikácie: mimo špičku	Slovenské Telekomunikácie: víkendy a svátky, noční hodiny	EuroTel: špička	EuroTel: mimo špičku	EuroTel: víkendy a svátky, noční hodiny	Globtel: špička	Globtel: mimo špičku	Globtel: noční hodiny	Globtel: víkendy a svátky	Záznamová služba: špička	odeslání textové zprávy	obsažené služby	poznámka
EuroTel Bratislava																	
Tempo 30	990 Sk	300 Sk	30	10,00 Sk	5,00 Sk	5,00 Sk	9,00 Sk	5,00 Sk	1,00 Sk	10,00 Sk	5,00 Sk	*stejný tarif jako mimo špičku*	5,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	2,50 Sk		❺
Tempo 60	990 Sk	500 Sk	60	8,00 Sk	4,50 Sk	2,50 Sk	8,00 Sk	4,50 Sk	1,00 Sk	10,00 Sk	5,00 Sk		5,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	2,50 Sk		
Tempo 90	990 Sk	300 Sk	90	10,00 Sk	5,00 Sk	5,00 Sk	9,00 Sk	5,00 Sk	1,00 Sk	10,00 Sk	5,00 Sk		5,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	2,50 Sk		❺
Tempo 150	990 Sk	1 100 Sk	150	6,00 Sk	2,50 Sk	2,50 Sk	6,00 Sk	2,50 Sk	1,00 Sk	10,00 Sk	5,00 Sk		5,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	2,50 Sk	CLIP	
Tempo 350	990 Sk	2 200 Sk	350	3,00 Sk	3,00 Sk	3,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	6,00 Sk	6,00 Sk		6,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	2,50 Sk	CLIP, podrobný účet	
Tempo 700	990 Sk	3 200 Sk	700	2,00 Sk	2,00 Sk	2,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	3,00 Sk	3,00 Sk		3,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	2,50 Sk	CLIP, podrobný účet	
Tempo 1000	990 Sk	3 800 Sk	1000	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk		1,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	2,50 Sk	CLIP, podrobný účet	
Štart Plus	690 Sk	0 Sk	0	10,00 Sk	5,00 Sk	5,00 Sk	7,50 Sk	5,00 Sk	5,00 Sk	13,00 Sk	10,00 Sk		10,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	není možné		❼
Štart Plus – levnější sazby	690 Sk	0 Sk	0	8,00 Sk	4,00 Sk	4,00 Sk	6,00 Sk	4,00 Sk	4,00 Sk	13,00 Sk	10,00 Sk		10,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	není možné		❼ ❾
Štart 120	690 Sk	750 Sk	120	5,00 Sk	2,50 Sk	2,50 Sk	3,00 Sk	1,00 Sk	1,00 Sk	9,00 Sk	9,00 Sk		9,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	není možné		❼
Štart 120 – levnější sazby	690 Sk	750 Sk	120	4,00 Sk	2,00 Sk	2,00 Sk	2,40 Sk	0,80 Sk	0,80 Sk	9,00 Sk	9,00 Sk		9,00 Sk	*tarif pro síť EuroTel*	není možné		❼ ❿
EuroTel Easy Life	1 211 Sk	0 Sk	0	12,85 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk	4,71 Sk	4,71 Sk	12,85 Sk	7,96 Sk		7,96 Sk	3,08 Sk	2,43 Sk		❸
EuroTel Easy Nonstop	1 211 Sk	0 Sk	0	7,96 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk	7,96 Sk		7,96 Sk	3,08 Sk	2,43 Sk		❸
Globtel																	
Globtel 30	799 Sk	279 Sk	30	9,40 Sk	4,00 Sk	*stejný tarif jako mimo špičku*	9,90 Sk	4,90 Sk	*stejný tarif jako mimo špičku*	9,40 Sk	4,00 Sk	1,20 Sk	0,90 Sk	4 Sk/3 min	2,00 Sk		❶ ❹
Globtel 45	799 Sk	199 Sk	45	9,90 Sk	4,90 Sk		9,90 Sk	4,90 Sk		9,90 Sk	4,90 Sk	1,20 Sk	0,90 Sk	4 Sk/3 min	2,00 Sk		❶ ❷
Globtel 50	799 Sk	399 Sk	50	7,90 Sk	2,10 Sk		9,90 Sk	4,90 Sk		7,90 Sk	2,10 Sk	1,20 Sk	0,90 Sk	4 Sk/3 min	2,00 Sk		❶ ❹
Globtel 120	799 Sk	869 Sk	120	6,00 Sk	2,10 Sk		9,90 Sk	4,90 Sk		6,00 Sk	2,10 Sk	1,20 Sk	0,90 Sk	4 Sk/3 min	2,00 Sk		❶ ❹
Globtel 250	799 Sk	1 399 Sk	250	4,00 Sk	2,10 Sk		9,90 Sk	4,90 Sk		4,00 Sk	2,10 Sk	1,20 Sk	0,90 Sk	4 Sk/3 min	2,00 Sk		❶ ❹
Globtel 500	799 Sk	2 299 Sk	500	3,00 Sk	2,90 Sk		5,90 Sk	5,90 Sk		0,90 Sk	0,90 Sk	0,90 Sk	0,90 Sk	4 Sk/3 min	2,00 Sk		❶ ❹
Globtel Prima	1 049 Sk	0 Sk	0	12,11 Sk	12,11 Sk		12,11 Sk	12,11 Sk		9,67 Sk	3,98 Sk	3,98 Sk	3,98 Sk	3,98 Sk	2,43 Sk		❸

❶ Ve volných minutách nejsou zahrnuty hovory do sítě Globtel v době nočního provozu ❷ Volné minuty platí pouze pro volání mimo špičku a ve dnech pracovního klidu do sítě Globtelu a Slovenských Telekomunikací ❸ Předplacená karta ❹ Pokud je hovor do hlasové schránky kratší než 3 minuty, odečte se z volných minut 1 minuta. Když jsou volné minuty vyčerpány nebo je hovor delší, platí hodnota uvedená v tabulce ❺ Volné minuty platí pouze pro volání ve špičce ❻ Volné minuty platí pouze pro volání do sítě EuroTel mimo špičku, ne o víkendech ❼ Tarifní program pro síť NMT ❽ Ceny platí pouze při volání více než 60 minut měsíčně ❿ Ceny platí pouze při volání více než 250 minut měsíčně

mobilitky z CeBITu

Rostislav Kocman, Marek Lutonský

Kdo by se vsadil, že hitem letošního veletrhu CeBIT budou Windows 2000, prohrál by. Už loni byly mobilní zařízení těžko přehlédnutelné, ale proti letošnímu boomu mobilní komunikace byly počítače bez šancí. Stánky mobilních operátorů byly obrovské, mobil používaly i uklízečky a návštěvníci se marně rozmýšleli, kam se podívat dříve.

Druhá premiéra švédského komunikátoru se odehrála na stánku Ericssonu. Rozkládací telefon R380 Ericsson představil totiž již na loňském CeBITu, jako novinku jej prezentoval i letos. Věřím, že příštího CeBITu nás už ušetří a R380 na trh přijde včas – v druhé polovině tohoto roku.

Každý nový mobil je kopií jiného a tak nás nepřekvapí, že oboustranně výměnné kryty, které už pěkně dlouho můžeme vidět u jisté finské značky, nabízí nový Ericsson A2618. Také hrany byly vyhlazeny a křivky zakulaceny, nicméně charakteristické znaky Ericssonu se nezapřou (i když mobil nabízí na Ericsson nezvykle velký displej). Telefon umí i WAP, jenže ten u nás fungovat nebude, využívá totiž nachlup stejný způsob přenosu jako Siemens S25.

Mobil s největším displejem je zřejmě Ericsson Cordless Screen Phone. I když on to vlastně mobil ani není – je to bezdrátáák, počítač, internetový prohlížeč, poznámkový blok a kniha v jednom. Srdce tohoto displeje bije v malé krabici, která je umístěna kdekoli v domě; komunikuje s ní prostřednictvím Bluetooth.

„Správný mobil musí něco vydržet“, řekli si u Ericssonů a připravili další mobil, ke kterému se nemusíte chovat jako k porcelánu po babičce. R310 je příjemně velký, na rozdíl od pancéřovaného R250 PRO ale nepříliš těžký. Kapsy možná bude trhat netradiční anténou. Telefon není určen pro drezůru na ropné plošině, ale jistě se uplatní na koupalištích, při brždění pádu na kolečkových bruslích a také jako osobní bodná zbraň.

V bankomatu mobily neberou – s tímto zvláštním upozorněním se možná setkáme na krabici k mobilu Sony CMD-Z5, který je menší než kreditní karta. Do této miniaturky Japonci zvládli dostat WAP, e-mailový program, hlasový záznamník a mobil samozřejmě umí i telefonovat. Na trhu malých telefonů, ideálních jako dárek místo dražšího šperku, přibyl další konkurent.

Malý na pohled, velký uvnitř. To by se dalo prohlásit o přehrávači hudby formátu mp3 od Sony. Je tenoučký díky paměťovému médiu MemoryStick, které se Sony snaží protlačit kam může a postačí na uložení až dvou hodin hudby (větší kapacity jsou ve vývoji). Sony si představuje, že i další výrobci spotřební elektroniky budou vyrábět zařízení pracující s MemoryStickem a potom v obchodech s hudbou možná vedle CD a MC najdeme kategorii MS.

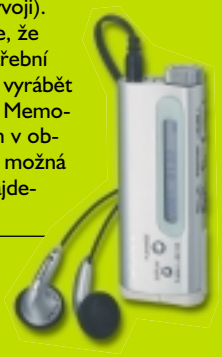

Vypadá to jako notebook, ale není to notebook – je to přenosný přehrávač disků DVD. Podle výrobce (Sony) by měl být nejmenší, nejlehčí a určitě ten nejlepší. Jako náhražku můžete notebook s mechanikou DVD použít, ale pokud se zamyslíte nad cenou, asi sáhnete po tomto přehrávači. Co na tom, že umí skutečně jen přehrávat disky DVD? Vždyť to umí skvěle a navíc to dokáže, i když jedete ráno tramvají do práce.

Konzervativní nejsou jen Švédové a zákazníci Ericssonu, ale zřejmě také finská Nokia. Jak jinak si vysvětlit vznik mobilního telefonu Nokia 6210, který disponuje stejnými funkcemi jako pověstmi opředený model 7110? Nebo nám konstruktéři chtěli jen dokázat, že do vyzkoušených a odladěných krytů a displejů dokáží integrovat i WAP? Ti, kteří váhali, mají další důvod proč počkat – když pomineme údajně vyšší cenu než 7110, najdeme zde osvědčený design a známé ovládání. Telefon je nepoměrně lehčí a menší, snad jen váleček kdyby ještě někdo přidal …

Nový kabát, nové modely. Společnost Trium odkoupila od Mitsubishi divizi mobilních telefonů a na CeBITu prezentovala velmi zajímavé modely. Trium Cosmo nebyl na rozdíl od většiny ostatních prototyp. Designově se povedl, i když stříbrný povrch navozuje pocit levné umělé hmoty (je to levná umělá hmota). Cosmo je malé, lehké, skoro bych řekl i k sežrání. A má pěkné ručičkové hodiny na displeji.

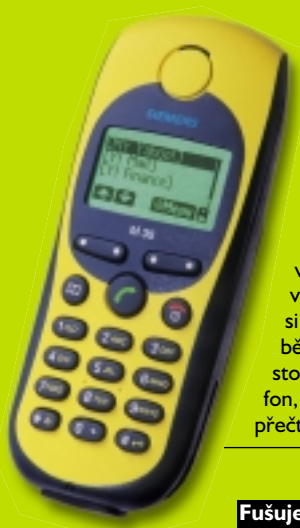

Mobil na doma, do práce a na ven. Siemens představil kompletní třicetipětkovou řadu. M35i je vlastně C35 v odolném provedení a zářivých barvách. Podle videa, které nám u Siemensu promítali, si představuji, že tento mobil je určen pro ty, kteří běhají po parku (za děvčaty), nechtějí utrácet za stopky a když zrovna neučí svého psa aportovat telefon, tak si na lavičce v objetí své vyvolené přes WAP přečtou elektronickou poštu.

Pozdě, ale přece Nokia reaguje na pancéřovanou řadu mobilů Ericsson. Model 6250 je obalen pryží a vydrží vše. Já však nevěřím, protože když jsem na stánku chtěl telefon hodit na zem, hostesky vypadala na omdlení. Design mobilu mne příliš nenadchnul a i když o eleganci v místech jeho určení většinou nejde, obrněné Ericssony mému oku lahodí více.

Fušuje Benefon do navigace? Má už druhý mobil, který umožňuje zjistit polohu majitele – je jím Locus. Nabízí přijímač GPS, podporuje službu pro zjišťování polohy telefonu. Na rozdíl od modelu Esc! s grafickou mapou ale zobrazuje jen souřadnice, umí však odeslat textovku s informací o své poloze stiskem jednoho tlačítka. Je to ideální způsob, jak se dozvědět, kde přesně zloděj zkoumá možnosti odcizeného mobilu.

Další z řady, nebo skutečně Sjednotitel? To nás napadlo při pohledu na kapesní počítač Siemensu nazvaný poeticky Unifier (česky Sjednotitel). Otázka je, co hodlá Siemens sjednocovat, když operační systém Sjednotitele je nekompatibilní s ničím, když pro tuto platformu existuje minimum programů a synchronizace s osobním počítačem bude zpočátku podporovat jen Outlook. Vedle nového manažerského telefonu S35i ale Sjednotitel vypadá velmi pěkně.

Mobil křížený s kapesním počítačem bude zřejmě mezi mobilisty za několik let hitem. Výrobci však musí být připraveni už dnes, zde konkrétně Ericsson a jeho Communicator Platform. Jenže, musí toto zařízení budoucnosti opravdu vypadat jako Palm, do kterého se pícne bondovka a přimontuje anténa z T28?

Digitální šílenství pokračuje. Hitem digitálních fotoaparátů na CeBITu bylo rozlišení přes tři miliony obrazových bodů a Olympus jej nabídl v modelu C-3030 Zoom. S novým způsobem zaostřování, které ani v horších světelných podmínkách fotoaparát nedegraduje do drahé hračky, dokáže zaostřit na nezaostřitelné. Teď by se zasvěcení měli podržet – Olympus konečně přichází s rozhraním USB.

sviť měsíčku

Jiří Poláček

kupujeme datový projektor

Ohlížíte se po datovém projektoru, avšak tápete v množství parametrů, které jej charakterizují? Nevíte, který typ je pro vaše potřeby ten nejvhodnější? Nebude na škodu ujasnit si, na co mají které parametry vliv a co po datovém projektoru můžeme vyžadovat.

Držme se následující osnovy

Připomeňme si, jak bychom měli postupovat před koupí nejen projektorů, ale i ostatních výrobků, jejichž ceny nejsou zrovna lidové:

- *Naše potřeby* – ujasněme si, k čemu budeme chtít koupený projektor využívat. U přístrojů, jejichž ceny se pohybují v statisících korunách, se nestačí držet faktu „jiní to už používají a jsou s tím spokojeni" – definujme si užitné vlastnosti.
- *Finanční možnosti* – předběžně stanovme rozumnou horní cenovou mez, kterou jsme ochotni za své potřeby vydat. O peníze bohužel vždy jde až v první řadě, takže předpokládaná vydaná částka aspoň pomůže uchytit se v patřičné cenové kategorii dataprojektorů.
- *Značka a typ výrobku* – nechejme si nejen poradit (od prodejců, od spolupracujících firem apod.), ale požadujme přístroj *předvést* v konkrétních podmínkách a v modelových situacích; sami si produkt vyzkoušejme.
- *Dodatkové služby* – přemýšlejme i do budoucna. Kolik bude stát výměna opotřebovaných součástí, jaká je na výrobek záruka, jaký servis zajišťuje prodejce, jaké jsou možnosti upgradu?

Kategorie dataprojektorů

Kategorizace výrobků na trhu pomáhá zákazníkovi v orientaci, například při koupi automobilu se nejprve rozhodne, zda chce osobní, užitkový či nákladní vůz. Obdobně na trhu s projektory se postupně vytváří kategorie, které předurčují použití přístrojů pod ně spadající. V současné době rozeznáváme čtyři kategorie definované *Asociací prodejců projekční techniky*:

Osobní dataprojektory – jsou to nejmenší, nejlehčí a nejjednodušší vyráběné projektory; charakterizovány jsou především maximální hmotností 4 kg. Jednoduchost spočívá v minimu vstupů (obvykle jeden datový a jeden video) a uzpůsobení pro spolupráci s notebookem (mají krátký datový kabel, chybí výstup na monitor apod.). Malé rozměry se samozřejmě negativně promítají do hodnoty světelného výkonu. Tato kategorie vlastně vzniká až v letošním roce, představa výrobců je taková, že vedle služebního vozu, mobilního telefonu a notebooku bude mít obchodní zástupce, manažer, prezentátor firmy přidělen i vlastní služební projektor, o který se bude starat a který bude umět dokonale ovládat. Zdá se však, že tato kategorie byla stvořena pro specifika Ameriky a v Evropě pro ni ještě neuzrál čas.

Mobilní dataprojektory – jedná se o všestranně využitelná zařízení. Jak již název kategorie napovídá, hodí se k přenášení – přestože se přístroj s hmotností 4 až 10 kg více pronese, nabízí větší světelný výkon, je tedy použitelný i pro přednášky před větším obecenstvem (až před desítkami posluchačů). Množství vstupů a výstupů obvykle bývá bohatší, takže je možné efektivně

kombinovat vstupy z více počítačů, videa a kamer, nechybí ani komunikační rozhraní. Díky této univerzálnosti a lepšímu poměru cena/výkon než u osobních projektorů není divu, že přístroje z této kategorie jsou u nás (ale i v Evropě) nejprodávanější.

Konferenční dataprojektory – přístroje určené k pevné instalaci v přednáškové hale, svým světelných výkonem „obslouží" až dvě stě diváků. Díky své hmotnosti začínající na 12–15 kilogramech sice ještě umožňují mobilní použití, ale poměrně nepraktické a tedy spíše jen velmi výjimečné. Samozřejmostí konferenčních projektorů je velké množství vstupů i výstupů, komunikační rozhraní a konfigurovatelnost, jsou připraveny na provoz sedm dní v týdnu.

Vysoce výkonné dataprojektory – jsou to největší a nejvýkonnější přístroje vyráběné pro promítání obrazu širokému obecenstvu – v digitálním kině, pro reklamní projekci na zdech domů, na stadionech, koncertech apod. Jejich hmotnosti jsou od 30–40 kg výše a ceny se pohybují v miliónech až desítkách miliónů korun.

Projektory s univerzálním použitím vybíráme v kategorii mobilní

Potřebuji vysoké rozlišení?

Fyzické rozlišení projektoru je jeden z jeho nedůležitějších parametrů a rozhodně platí: čím vyšší, tím lepší… a také dražší. Ovšem uvažujme – budeme promítat grafické aplikace, kde je důležité, aby byla zřetelně vidět každá čára, nebo jenom prezentace s velkým pís-

používané akronymy pro rozlišení

VGA – 640 × 480, **SVGA** – 800 × 600, **XGA** – 1 024 × 768, **SXGA** – 1 280 × 1024, **UXGA** – 1 600 × 1 200, **QXGA** – 2 048 × 1 536, **W-VGA** – 852 × 480 ❶, **W-XGA** – 1 280 × 768 ❶

❶ Poměr stran 16 : 9

mem a obrázky? S vysokým rozlišením sice najednou zobrazíme mnohem více informací, ty ovšem mohou být pro diváka hůře čitelné. Navíc veškeré novější dataprojektory umí zobrazit i jiné rozlišení, než je jejich fyzické, a to jak nižší, tak vyšší. Díky konverzním algoritmům, které se neustále vylepšují, si buďme jisti, že v praktickém nasazení rozdíl mezi dvěma „sousedními" rozlišeními skoro nepoznáme a naši posluchači už vůbec ne. Pokud váháme, zvolme s ohledem na vývoj v budoucnosti vyšší rozlišení, aby náš přístroj tolik morálně nezastaral, vězme však, že současná minima v jednotlivých kategoriích budou pro většinu aplikací dostačující – projektory VGA se již nevyrábí, SVGA postačí pro mobilní a XGA pro konferenční použití.

I s nižším rozlišením projektoru v dané kategorii si v praktickém nasazení většinou vystačíme

Na čem závisí světelný výkon?

Světelný výkon je další důležitý parametr projektorů, u kterého platí stejné rčení jak pro rozlišení – čím větší, tím lepší, ale i znatelně dražší. Laicky řečeno, předjímá míru zatemnění místnosti, kterého je nutné dosáhnout, aby všichni v místnosti obraz jasně viděli – praktické vyzkoušení je tak vhodným rozhodovacím kritériem, kupujeme-li projektor určený právě k pevné instalaci v dané hale. Nezapomeňme, že světelný výkon klesá kvadraticky (!) s velikostí projekčního plátna, časem klesá s životností výbojky, a že světelné podmínky budou vždy horší než ideální, proto je dobré mít u světelného výkonu rezervu. Hodnota světelného výkonu by tedy měla být pověstným jazýčkem na vahách při výběru projektoru. V současné době prodávané projektory většinou disponují takovým výkonem, že je možné mít při projekci v místnosti osvětlení dostatečné pro zapisování poznámek, přímý sluneční svit však „nepřerazí" žádný projektor.

Délka úhlopříčky projekčního plátna by měla být rovna přibližně šestině maximální vzdálenosti diváka od plátna (tedy dvanáctimetrová místnost si zaslouží plátno s úhlopříčkou dva metry).

Přesvědčme se o světelném výkonu projektoru na vlastní oči – na velikosti obrazu, kterou budeme sami promítat a ve světelných podmínkách, které v reálném použití předpokládáme

představte si projektor

kategorie	osobní	mobilní	konferenční	vysoce výkonné
hmotnost	4 kg a méně	4–10 kg	10–30 kg	30 kg a více
světelný výkon	okolo 800 lm	až 2 000 lm	až 4 000 lm	až 12 000 lm
typické rozlišení	SVGA, XGA	SVGA, XGA	XGA, SXGA	až UXGA
velikost	jako notebook	jako brašna	jako kufr	jako skříňka
maximum diváků	15–20	40–70	120–200	až 1 000
obvyklé ceny	20–350 tisíc	70–500 tisíc	300–900 tisíc	milióny

slovníček zobrazovacích technologií

CRT – Cathode Ray Tube, obdobný princip jak u běžných monitorů. Každá ze tří projekčních obrazovek promítá obraz v jedné základní barvě (červená, modrá a zelená); výsledný obraz se skládá až na plátně.

LCD – Liquid Crystal Display. Obdobné displeje jako u notebooků či panelů LCD jsou prosvíceny světlem z výbojky a jejich obsah je zobrazen na plátně. Obvykle se používají tři panely, pro každou základní složku barvy jeden, výsledný obraz je pomocí optické soustavy sestaven již před objektivem projektoru.

DLP – Digital Light Processing. Jako obrazová předloha je použit čip s miniaturními zrcátky, každé z nich představuje jeden bod. Podle jejich natočení se od nich světlo na plátno odrazí či nikoli.

Optika a technologie projektorů

Pomineme-li technologii CRT, která je určena pro speciální aplikace s nejvyšším rozlišením a maximální spolehlivostí (nenajdeme ji tedy u osobních ani mobilních projektorů), máme na výběr v podstatě jen mezi technologiemi LCD a DLP. Z hlediska výsledného obrazu mezi nimi nenajdeme větší rozdíl. Projektory LCD obvykle mají větší světelný výkon i rozlišení než jednočipové DLP, ty ovšem kontrují vysokým kontras-

tem a malými rozměry. Neřaďme je však do stejné kategorie s projektory DLP obsahujícími tři zobrazovací čipy – ty se naopak řadí k těm nejvýkonnějším.

Většina projektorů má projekční poměr 2:1, to znamená, že pokud projektor umístíme 2 metry před projekční plochu, bude úhlopříčka promítaného obrazu 1 metr apod. Musíme to brát v úvahu při umísťování projektoru v místnosti, zejména při pevné instalaci. Obvykle nás nespasí ani funkce zoom, která má poměrně malý rozsah, většinou 30–50 %. Motorový zoom hledejme pouze u konferenčních modelů, u menších projektorů, kde záleží na hmotnosti, si budeme muset vystačit s ručním přibližováním. Obdobně se u větších projektorů ptejme, zda mají funkci posouvání čoček (Shift lens), která umožňuje posouvat obraz nahoru a dolů a korigovat tak jeho lichoběžníkovitost.

Pozor na výměnné objektivy projektorů – často snižují jejich světelný výkon

Další podstatné maličkosti

Pokud si nepořídíme osobní projektor, který s sebou budeme neustále nosit, nebudou pro nás patrně hmotnost a velikost projektoru příliš rozhodujícími parametry při koupi. Přesto věžme, že hmotnosti projektoru jsou vždy uváděny bez příslušenství – bez dálkového ovládání a spousty kabelů, které v součtu mohou činit až 1,5–3 kilogramy! Nezapomínejme také projektor chránit – čím je menší, tím je křehčí, proto se pro přenášení a převážení vyplatí kufr či brašna.

U projektorů se také uvádí snímkové frekvence obdobně jak u monitoru. V tomto případě ale tolik neovlivňují stabilitu obrazu (promítaný obraz nebliká) jako rozsah vstupu z grafické karty počítače. Bude-li karta vysílat data na větších

Jak se na promítaném obrazu projeví parametry kontrast a světelný výkon.

frekvencích, projektor obraz vůbec nezobrazí, proto i pro tyto parametry platí – čím větší rozsah, tím lépe.

Projektory zvládají i další služby – automatické nastavování obrazu, komunikaci s počítačem prostřednictvím sériových portů, prezentační funkce, ozvučení pomocí vestavěných reproduktorů apod. Máme-li o ně zájem, prostudujme si nabídkové prospekty a poraďme se s prodejcem. ■

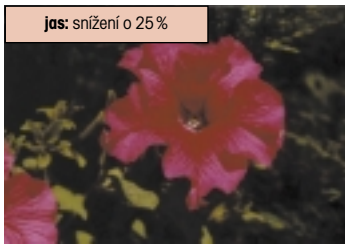

jas: snížení o 25 %

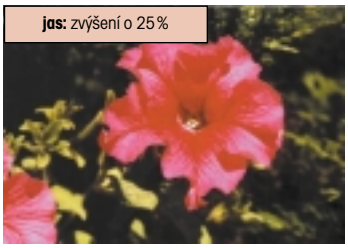

jas: zvýšení o 25 %

kontrast: snížení o 30 %

kontrast: zvýšení o 30 %

v Síti jako doma

Rostislav Kocman

internetování s Psiony

Snahu Psionu prosadit se jako dodavatel operačního systému pro mobilní komunikační zařízení nelze přehlédnout. Pro komunikaci jsou ale připraveny i jeho současné vlajkové lodě, kapesní počítače Psion.

Psiony lze k Internetu připojit poměrně snadno. Psiony obsahují port pro infračervenou komunikaci, a protože tímto rozhraním disponuje čím dál více mobilních telefonů s integrovaným modemem, stačí je jen přiblížit a komunikovat. Lze využít i Psion Travel Modem, který se připojuje k telefonní lince a který komunikuje s každým Psionem infračerveně, je možné využít i kabel nebo komunikační PC karty.

Nejlepší prohlížeč pro kapesní počítače

Otázka hardwaru pro připojení k Internetu je vyřešena, zbývá už jen získat správné softwarové řešení. Nehledejte a rovnou se obraťte na program *Message Suite*, který je napevno nainstalován na každém Psionu Series verze 5mx a výše, pro starší modely si program můžete stáhnout zdarma přímo ze stránek společnosti Psion (www.psion.com). Message Suite, konkrétně jeho webový prohlížeč a program pro práci s elektronickou poštu, uspokojí potřeby snad každého uživatele. Drobnosti, např. nemožnost pracovat s podpisy v e-mailech, vyřeší nejrůznější doplňky.

Prohlížeč webových stránek je velmi jednoduchý, ale nabízí maximum, co lze v současnosti po kapesní platformě požadovat. Umožňuje prohlížení stránek až po standard HTML 3.2 (lidsky přeloženo – nebude-li některá stránka správně zobrazena, je pravděpodobně napsána pro vyšší verzi), podporuje tabulky, rámce a dokáže stahovat soubory uložené na serverech FTP. Tento program navíc umožňuje i připojení zabezpečeným protokolem https, který se používá například ve webových obchodech. Prohlížeč má samozřejmě i svá omezení, zobrazí třeba jen obrázky ve formátu GIF.

E-mail i textovka bez problémů

Ačkoli prohlížeč webových stránek je poměrně jednoduchý, jeho nastavení vyžaduje pozornost. Oproti tomu program pro práci s elektronickou poštou nabízí spoustu možností a nevyžaduje téměř žádnou obsluhu. Základní nastavení je provedeno při instalaci programu PsiWin na stolní počítač. Se svými e-maily můžete pracovat, i když nejste připojeni k Internetu. Když z Psionu odešlete e-mail, uloží se do složky *Outbox*, kde čeká až do další synchronizace a během ní se odešle. Můžete si vytvořit vlastní poštovní účty, které lze synchronizovat tehdy, když je Psion připojen k Internetu.

Message Suite navíc umožňuje ze stejného prostředí odesílat i faxy nebo krátké textové zprávy – když klepnete na ikonku Nový, vyskočí menu a z něho zvolíte požadovaný typ. Můžete si vytvářet svoje vlastní složky, do kterých budete poštu ukládat. Message Suite ale nepodporuje pravidla pro příchozí poštu, takže si ji budete muset roztřídit sami.

mobilní telefony a počítače Psion

- Mobilní telefony, které je možné připojit prostřednictvím infračerveného portu bez dalších pomůcek: Nokia 8810, 8210, 8850 a 7110, Ericsson SH 888, Siemens S25, Motorola TimePort
- Mobilní telefony značky Ericsson je možné připojit s pomocí komunikačního doplňku DI-27. Jde o tyto modelové řady: 6xx, 7xx, 868, A1018, T10, T18. Pro mobilní telefon T28 existuje podobný doplněk s označením DI-28.
- Mobilní telefony, které je možné připojit prostřednictvím sériového kabelu (nelze u Psionu Revo): Bosch 908, 909, Sagem RC 750, MC 840, MC 959. Tímto způsobem lze použít všechny telefony, které mají vestavěný modem, ale nedisponují infračerveným portem.
- Prostřednictvím PC karty je možné připojit všechny mobilní telefony, které podporují datové a faxové přenosy.
- Mobilní telefony Nokia 51xx, 61xx nelze použít pro připojení počítačů Psion k Internetu jinak než s použitím PC karty nebo Psion Travel Modemu.

V seznamu jsou jen ty mobilní telefony, které byly v době tvorby tohoto článku na českém trhu. Seznam nemusí být úplný.

Programů je spousty, ty základní ale stačí

Existují samozřejmě i další programy pro Internet, které v základní instalaci Psionu ani na cédéčku nenajdete. Tyto programy většinou můžete najít na Internetu. ■

Seriál byl připraven ve spolupráci se společností Point.X, výhradním distributorem značky Psion

Tentokrát se z pohledu slušně vychovaných zamyslíme nad telefonováním na ulicích. Zkusíme zjistit, co se hodí a co je vhodné spíše do komedie. Upřímně řečeno, já jsem si na salutující chodce pořád ještě nezvykl, ale protože jsem občas jedním z nich, přestal jsem si z nich utahovat a zdvořile jim uvolňuji cestu, aby si něco neudělali.

Nevychovaným mobil zakázán

Prvním doporučením tedy je – netelefonujte za chůze. Můžete tak ztratit hodně: orientaci v terénu i v hovoru, pověst seriozního chodce, tašku, dech, a co je nejhorší – partnera na druhé straně bezdrátu. Během telefonování za chůze dochází k jisté anomálii. Ten, s kým mluvíte, totiž velmi znatelně rozpoznává váš přerývaný rytmický dech a chvějící se hlas; a to – jak jistě chápete, vy rošťáci – vzbuzuje výrazně jiné asociace. Takže: při telefonování raději nechoďte.

Jsou situace, kdy je lepší nezvonit: když škemráte o podporu, když tvrdíte revizorovi, že jste na mizině, když kulminuje osobní rozhovor, a vůbec – když se to prostě nehodí. Pokud si to maršujete po ulici a čekáte hovor, samozřejmě stojí za to mít zapnuto dosti hlasité vyzvánění. Před vstupem do úřadu práce už je ale zase lepší ztichnout, anebo aspoň namísto Beethovenovy deváté nastavit Beethovenovo první: pípnutí. Horních pár set tisíc mobilistů se má, jsou vybaveni telefony s profily a vibračním vyzváněním. To je potom paráda. Pokud váš mobil vibruje a profiluje, určitě se naučte tyto funkce používat – budete diskrétní a vždy vítaní.

A teď to vezmeme opačně: když voláte vy a máte pocit, že si volaný zrovna užívá první den svatební cesty, je velmi pravděpodobné, že v té době spěchá z kanceláře do kantýny. Zeptejte se tak jako tak: *„Můžu mluvit, nebo mám zavolat později?“* A vůbec: tuhle otázku klaďte pokaždé, když někomu voláte na mobil. Samozřejmě spíše jako první z řady otázek, které položíte …

Ale hlavně, prosím vás, přátelé, ať si s tou zdviženou paží na ulici něco neuděláte!

Tomáš Baránek

z pohledu fotografa

Petr Lindner

objektiv v ohnisku zájmu

Není sporu o tom, že jednou z nejdůležitějších součástí každého digitálního fotoaparátu je snímací prvek. Sebelepší snímací čip by však byl málo platný, kdyby jeho obraz zachycoval nekvalitní objektiv. Na optiku se v záplavě digitálních technických údajů velmi často zapomíná.

Pevný nebo pohyblivý?

Z hlediska konstrukce lze optiku digitálních fotoaparátů střední třídy, kterými se v Mobilitách zabýváme, velmi zjednodušeně rozdělit na dva typy: objektivy s pevnou ohniskovou vzdáleností a objektivy s proměnným ohniskem – *zoomy*. Hrubým odhadem se dá říci, že fotoaparáty s objektivem s pevnou ohniskovou vzdáleností zaujímají na současném trhu asi jednu čtvrtinu nabídky. Zdá se, že hlavním důvodem pro absenci optického zoomu je kromě ceny také úspora velikosti.

Objektivy s extrémně malou ohniskovou vzdáleností, které jsou schopny obsáhnout obrazový úhel i přes 180 stupňů – samozřejmě za cenu zkreslení, se nazývají **rybí oko**. Na obrázku je toto zařízení v podobě předsádky objektivu nasazeno na digitální fotoaparát Sony.

Kurz digitálu ke kinofilmu

Cílem tohoto článku není vysvětlovat teorii ohniskové vzdálenosti, avšak základní údaje potřebné pro uživatelskou orientaci si povíme. Ohnisková vzdálenost se udává jako délková míra a u digitálních fotoaparátů zpravidla bývá udávána ve dvou číslech. Jednak jako *skutečná ohnisková vzdálenost*, pohybující se řádově v jednotkách až stovkách milimetru, a potom *vzdálenost vztažená na kinofilm 35 mm*, jejíž hodnoty nabývají desítky až stovky milimetrů. Důvodem tohoto dvojího metru jsou různé rozměry snímacích čipů, samotné číslo skutečné ohniskové vzdálenosti bez udání rozměru čipu je proto neporovnatelné a raději se počítá s údajem vzhledem ke kinofilmu.

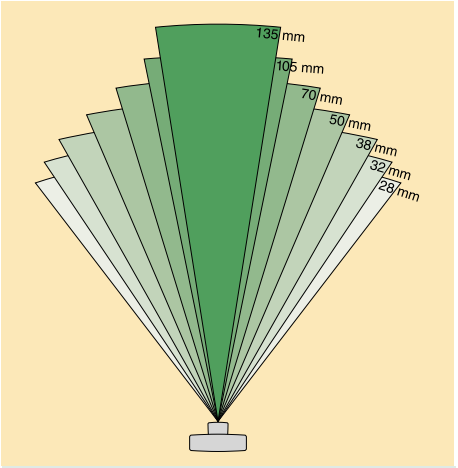

Ohnisková vzdálenost a obrazové úhly spolu souvisí.

Magická čísla

Zkušený fotograf, jenž slyší o objektivu určité ohniskové vzdálenosti, si ihned dokáže představit, jaký obrazový úhel asi tato optika poskytuje. Ano, ohnisková vzdálenost je vlastně jen jiným vyjádřením *obrazového úhlu*.

Všeobecně se udává, že tzv. základní objektiv by měl mít ohniskovou vzdálenost rovnou délce úhlopříčky obrazového pole. U kinofilmu je to asi 43 mm, ale zrcadlovky se běžně dodávají s padesátimilimetrovým objektivem a kompaktní přístroje preferují hodnoty kolem 32–38 mm.

Vztah mezi ohniskovou vzdáleností a obrazovými úhly je na obrázku a ponechám na čtenáři, aby si o jednotlivých obrazových úhlech udělal představu sám. Zkušenost z praxe ale určitě neuškodí. Fotografujete-li často v místnosti nebo obecně tam, kde není možnost odstoupit od motivu, je-li vaším oblíbeným tématem krajina, dívejte se především na spodní hodnoty ohniskové vzdálenosti objektivů.

Kresba světlem

Každá fotografie, ať klasická nebo digitální, je životně závislá na množství světla. Z toho důvodu je třeba za velmi důležitou veličinu objektivů považovat jejich *světelnost*. V jejím označení panuje trochu zmatek. Světelnost 2,8 bývá někdy publikována ve formátu 1:2,8, jindy jako F=2,8. Toto číslo je vlastně nejmenší clona a světelnost znamená maximální průchodnost světla objektivem.

Světelnost má přímou úměru s expoziční dobou. Jestliže je objektiv dostatečně světelný, může automatika pro zachování správné expozice použít krátké časy. Je-li světelnost malá, musí být při stejných podmínkách použit delší čas a někdy hrozí nebezpečí roztřesení snímku.

Světelnost velké většiny objektivů současných digitálních fotoaparátů je velice dobrá. Hodnota 2,8, která byla uvedena, je převzata ze skutečnosti. Se vzrůstající ohniskovou vzdáleností se světelnost snižuje, ale stále to není nijak kritické. I když pozor! Ve hře je ještě citlivost snímacího prvku. V klasické fotografii dáme do foťáku citlivější film a fotíme bez blesku i temná zákoutí. Některé digitální fotoaparáty sice disponují funkcí zvýšení citlivosti snímače, s ní ovšem většinou citelně utrpí kvalita záznamu.

Digitální zoom není optika

Titulek posledního odstavce říká, že jsme se dostali k jinému tématu. Protože ale digitální zoom patří k problematice obrazového úhlu, o němž je v tomto článku řeč, promiňte mi určitou nejednotnost.

Je pravdou, že digitální zoom zmenšuje obrazový úhel, lidově řečeno – přibližuje. Přesnější definice by však měla znít asi takto: digitální zoom pracuje na principu elektronického výřezu části snímané scény zachycené objektivem.

V praxi lze nalézt přibližně tři typy digitálního zoomu. První a nejprimitivnější udělá výřez, který v nezměněné velikosti uloží na paměťové médium. Druhý typ digitálního zoomu již pracuje s technologií známou jako interpolace. Přístroj sice opět vezme výřez z celého obrazového políčka, avšak jeho velikost v pixelech zvětší na maximální rozlišení fotoaparátu. Interpolační algoritmus porovná každé dva sousední pixely, rozesadí je a mezi ně vloží nový, který si na základě porovnání originálních obrazových bodů vymyslel. Třetí typ digitálního zoomu pracuje jako kombinace obou předchozích. Obrazová data sice interpoluje, ale konečná velikost neodpovídá maximálnímu rozlišení fotoaparátu.

Určitě tušíte, kde je zakopaný pes. Při každé interpolaci směrem nahoru ztrácí snímek na kvalitě. Interpolační algoritmy digitálních fotoaparátů nejsou tak kvalitní jako v bitmapových programech, a chcete-li mermomocí digitální fotografii uměle zvětšovat, nepoužívejte digitální zoom, ale udělejte si výřez třeba ve Photoshopu nebo jiném dostupnějším bitmapovém editoru.

Ptáte se určitě „Na co je ten digitální zoom dobrý?“ Já osobně říkám na nic, ale v zájmu objektivity přece jenom musím uvést jeden příklad. Je to situace, kdy potřebujete přiblížení a snímek budete tisknout na tiskárně přímo připojené k digitálnímu fotoaparátu nebo pomocí tiskárny vybavené slotem pro paměťové karty, jež používá váš digitální fotoaparát. ■

než koupíte

Váháte-li nad digitálním fotoaparátem proto, že nemá optický zoom, zvažte, jestli je jeho absence vadou. V mnoha případech je jednodušší udělat pár kroků dopředu nebo dozadu a zoom není potřeba.

fialové kouzlo staré Jeremiášky

Marek Lutonský

TEST
výdrž
33 h
při hovoru 90 min

Mobilní telefon Bosch GSM 909 Dual S

Rozhodně budete středem pozornosti. Jestliže se tak nestane díky stříbrnému vzhledu a některým výtvarným detailům telefonu *Bosch 909 Dual S*, stačí stisknout jakékoli tlačítko a displeji zalitému modrým světlem nikdo neodolá.

Jenom trošku historie

Asi před rokem a půl se u nás objevil mobilní praotec s označením *Bosch 908*. Tehdy šlo o velice zajímavý přístroj, v recenzi jsme jej ocenili opravdovou Mobilitou. Jeho design sklízel pochvaly i kritiku, nebylo mu ale možné upřít osobitost a v mobilním pravěku byl dobře vidět. Jako jeden z mála telefonů se mohl chlubit hardwarovým modemem, byl malý a nezvykle levný.

Leč přesto se našla místa, která si zasloužila dořešení. Největší bolístkou byla absence času a s ním souvisejících funkcí, také baterie si zasloužily vylepšit. A proto Bosch přišel s novou verzí 909 Dual, která kromě podpory času byla i duální a také výdrž na baterie byla vyšší, přesto však stále podprůměrná. Pro neznalé oko byl Bosch 909 od svého předchůdce rozeznatelný jen světlejším povrchem.

Teď nastane guláš

Ačkoli testovaný telefon, který se rok po svém představení konečně dostal na trh, vypadá zcela jinak než dva předešlé modely, má téměř stejné označení. Až na nenápadné písmenko „S“ na konci. Přesto lze krok německého výrobce pochopit. Odhlédnete-li od designu, jsou možnosti a funkce obou telefonů s označením 909 až na mikroskopické změny naprosto stejné. Recenzi modelu 909 najdete v Mobilitách 10/99 a na webu Mobilit, proto funkce 909 Dual S jen prolétneme.

Nevadí, že je svůj

Na Bosch 909 Dual (bez S) padaly výtky kvůli výdrži na baterie. Tehdy jsme ještě výdrž telefonů neměřili testem Mx a v subjektivním hodnocení se mobilu vedlo dost špatně. Ale ani Esko není možné příliš chválit – vydrželo devadesát minut testovacího hovoru, ale na pohotovostní dobu už moc nezbylo. Ukazateli stavu baterie se nedá moc věřit – jakmile zmizí jedna čárka ze čtyř, už se bez nabíječky nevydávejte na delší cestu.

Stejně jako design, i ovládání telefonu je osobité. Zvykl jsem si ale velice snadno a myslím si, že menu rozdělené do dvou částí (do méně a více používané) je velmi užitečné.

Co všechno udělá pár modrých diod

Zatímco ze všech stran s výjimkou přední by se na nejnovější model dalo usuzovat jen podle drobných znaků, čelní plocha je zcela nová. Je z velké části pokryta stříbrným plechem a zdá se, že jde opravdu o kov a ne jen o postříbřený plast. Velice elegantní je mřížka sluchátka z jemného sítka, oválná tlačítka, která mají ideální velikost a výborně se na nich píší textovky, a korunu všemu nasadí displej. Rozměry má stejné jako předchůdci telefonu v řadě 90x, rovněž písmo je stejné, ale ta barva… nemá konkurenci.

Rozpolcená osobnost

Bosch 909 Dual S je možné postavit do vitríny vedle skvostů typu Nokia 8850, Ericsson T28, Motorola V a rozhodně by mezi nimi nebyl outsiderem. Vypadá skvěle, jenže design není vše a v možnostech Bosch na luxusní konkurenci ztrácí. Samozřejmě, že všechny základní funkce potřebné pro telefonování mobil zvládá, ale v této třídě to nestačí.

Bosch 909 Dual S neoslňuje novými technologiemi. Je to však velmi dobrý přístroj a svým designem zaujme každého. ■

cenová osa

- Nokia 8850 (22 250 Kč bez DPH)
- Motorola V3688 (17 880 Kč bez DPH)
- Bosch 909 Dual S (12 750 Kč bez DPH)
- Bosch 909 Dual (11 300 Kč bez DPH)

ve zkratce

mobilní telefon

Bosch 909 Dual S

Zdroj: Setos
Telefon: 0800 140 140, web: www.setos.cz
Běžná cena: 12 750 Kč bez DPH • 15 555 Kč s DPH

síť: GSM 900/1800
rozměry: 112 × 50 × 18 mm
hmotnost: 99 g
udávaná pohotovostní doba: 179–496 h (vyšší hodnota je s výkonnější baterií)
udávaná doba hovoru: 5–14 h
test výdrže Mobilit: 33 h při 90 minutách volání
doba nabíjení: 3–5 h
kapacita paměti: jen paměť na kartě SIM
počet míst v seznamu: 10 odchozích, 10 příchozích a 10 zmeškaných hovorů
počet řádků displeje: 4, z toho jeden tvoří menu

druhy vyzvánění: normální, tiché
počet vyzváněcích melodií: 27 bez možnosti vlastní melodie
standardní příslušenství: cestovní nabíječka, háček na opasek

vlastnosti a funkce, které přístroj podporuje nebo obsahuje:
budík, časové funkce, české menu, datové služby (9,6 kb/s), EFR, hardwarový modem, kalkulačka, organizér, SIM Toolkit

vlastnosti a funkce, které přístroj neobsahuje nebo nepodporuje:
hlasové ovládání, hry, IrDA, minutové pípání, vnitřní paměť pro SMS, vyzváněcí profily, WAP

Mobilní telefony

RadioMobil loni investoval do mobilní sítě Paegas nejvíce za dobu své existence – 6 miliard korun. Současně také zprovoznil více vysílačů (BTS) než v dřívějších letech. Pokrytí signálem sítě Paegas dosahuje 99 % české populace a 99,8 % silnic třídy E (dálnice, silnice první třídy).

S růstem počtu uživatelů mobilů roste i počet potřebných předčíslí. RadioMobil se nedávno pochlubil ziskem předčíslí 0605. EuroTel zatím v tichosti získal řadu 0607. Po rekapitulaci vypadají předčíslí takto: EuroTel vlastní 0601 pro síť NMT, 0602, 0606, 0607 pro síť GSM, RadioMobilu patří 0603, 0604, 0605 a na Oskara zbylo 0608.

Můžeme se těšit na šest nových telefonů od Motoroly. Těšit proto, že zatím žádný z nich není k dispozici. Heslem všech telefonů je WAP. Jeden z wapových TimePortů je triální, druhý podporuje GPRS, třetí je pro změnu i osobním organizérem. V představené nabídce nechybí ani jednoduchý telefon řady TalkAbout nebo V.series se zabudovaným rádiovým přijímačem.

Wapové Motoroly Timeport P7389 nemají záložky (seznam oblíbených stránek). Tuto patálii Motorola vyřešila portálem www.mytimeport.com, který se každému wapistovi zobrazí po stisku jednoho tlačítka telefonu a odkud může postupovat dál. S touto službou lze snadno synchronizovat data, která máte například v Outlooku, a z mobilu je mít neustále k dispozici. Vypadá to však, že služba je určena jen pro telefony Motorola, s wapovým mobilem Nokia 7110 se na ni nemůžeme dostat.

Zajímavý program pro monitorování pracovníků informačních linek se objevil v nabídce společnosti Lucent Technologies. Jde o Nice Universe, který manažerům umožňuje vyhodnocovat náhodně vybraný hovor. Hodnotící pracovník může známkovat, sledovat obrazovku operátora, sledovat dodržování pracovního postupu a především vyhodnotit, jestli operátor zákazníkovi pomohl.

Zatímco ministerstva vnitra a obrany se nemůžou rozhoupat k vybudování kvalitního komunikačního systému na bázi systému Tetra (to první nemá odvahu, druhé peníze), pražský magistrát si zřejmě spočítal, co by čekalo pražskou dopravu bez kvalitní komunikace a zadal společnostem Motorola a Ascom vybudování takového systému, který umožní získávat informace o dopravě v reálném čase, regulovat ji a zajistí komunikaci dopravním společnostem nebo bezpečnostním orgánům.

Informační systém Rodeo v současnosti nefunguje. Informovali jsme o něm v minulých Mobilitách, pracoval podobně jako Paegas Info nebo EuroTel Infotext. Systém nejdříve kvůli svému velkému provozu nemohl využívat bezplatnou e-mailovou bránu textových zpráv našich operátorů, později poplatky vybírané od uživatelů nestačily na pokrytí nákladů na provoz. Nyní se celý systém předělává, hledá se nový model financování a připravují se nové služby.

mobiliář

Mobilní Slovensko

Uživatelé předplacených karet na Slovensku se mají. První deset tisíc zákazníků, kteří si od konce února koupili předplacenou sadu Prima, získalo kredit 200 Sk zdarma. Novinkou pro tyto karty je i možnost posílání krátkých textových zpráv (u karet EuroTel Easy tato možnost existovala už dříve) a aktivace služby CLIP, která pořád ještě na Slovensku není standardem. Byly sníženy také ceny za volání do sítě Globtel.

Také věrnostní program pro zákazníky Globtelu je zajímavý. Zákazníci, kterým vyprší dvouletá smlouva z některé ze speciálních akcí (PF 98, Jarná mobilizácia, Leto s najbližšími), si můžou vybrat mezi koupí nového dotovaného telefonu, nebo aktivací a používáním některých služeb zdarma. Starý telefon není třeba zahodit, lze ho věnovat svým blízkým či přátelům a za to Globtel nabízí novou baterii do tohoto telefonu a kartu SIM bez aktivačního poplatku. Podmínka je v podstatě jedna – prodloužit smlouvu na další dva roky.

Sítě EuroTelu Bratislava a Globtelu jsou fyzicky propojeny. Pro zákazníky to znamená, že můžou posílat krátké textové zprávy majitelům telefonů v druhé síti, výhodou je zobrazování čísla volajícího a v budoucnosti možná budou i nižší ceny (u předplacených karet už ke změnám došlo). Tyto dvě jediné slovenské mobilní sítě byly doposud propojeny přes pevnou síť Slovenských Telekomunikácií.

Přenosné počítače

Notebooky s osobními počítači drží krok. Například nový Acer TravelMate 730 je osazen procesorem Pentium III na frekvenci až 650 MHz, nabízí patnáctipalcový displej, součástí je mechanika DVD a grafická karta ATI Rage Mobility. Tělo notebooku je z hořčíkových slitin a baterie by měly vydržet neuvěřitelných 5 hodin.

Windows NT na noteboocích už nejsou výjimkou, přesněji jejich nová verze Windows 2000, kterou na nejvýkonnější notebooky začíná instalovat Dell.

Windows 2000 nabízí i Compaq ve svých noteboocích Armada, které jsou nově k dispozici i s procesory Intel Pentium III.

Sunnysoft připravil novou verzi **cédéčka se sharewarovými programy pro Windows CE**. Programy jsou rozděleny do kategorií a jsou přítomny v provedení pro všechny verze Windows CE a používané procesory – pokud samozřejmě v těchto modifikacích existují. Sunnysoft Power Disc za 682 Kč obsahuje více než 400 programů. Sunnysoft nyní nabízí i novou verzí své češtiny pro kapesní počítače s Windows CE 2.11, která nyní podporuje zobrazení českých znaků v programu AvantGo.

Digitální fotografie

Nová digitální kamera od Canonu pracující se standardem DV ponese označení DM-MV3/3i. Mezi nejzajímavější technické vlastnosti lze označit optický dvanáctinásobný zoom, stabilizátor obrazu nebo digitální rozhraní FireWire. Kamera je menší a lehčí než dřívější modely, v USA se bude prodávat za 1 699 USD. Novinku má Canon i mezi digitálními fotoaparáty. Svůj příspěvek do rodiny třímilionových foťáků pojal velkoryse – jde o jednookou zrcadlovku s výměnnými objektivy. Informace o ceně a dostupnosti zatím nejsou k dispozici, protože fotoaparát zatím existuje pouze jako prototyp.

pro tvrďáky

Rostislav Kocman

Mobilní telefon Ericsson R250s PRO

Jak by měl vypadat moderní mobilní telefon, ví asi každý: měl by být malý, lehký, elegantní, se všemi možnými funkcemi a měl by se hodit k obleku i ke sportovnímu oblečení. *Ericsson R250s PRO* je poněkud z jiného soudku – je velký, těžký, na první pohled neohrabaný a spíše než kravata se k němu hodí montérky. Nelze to však u něj považovat za nedostatek, ale za výbornou vlastnost.

Živelných pohrom se neleká

Robustní Ericsson je odolný vůči několika živlům – vodě, prachu, nárazu. Ohnivzdorný zřejmě nebude, už kvůli potažení telefonu pryžovou vrstvou, pod níž je odolný kovový rám, který se největší měrou podílí na velké hmotnosti. Pod slovem nárazuvzdorný si nepředstavujte, že do telefonu budete moci mlátit kladivem, ale přesto přežije bez úhony nejrůznější pády (např. z kabiny traktoru na beton). Můžete namítnout, že váš telefon už také přežil leccos a přitom je malý a lehký. Ano, ale nemůžete vědět, jestli se někde uvnitř něco nenaštíplo a zda příští pád nebude tím posledním. R250s PRO je i vnitřně konstruován tak, aby na něm otřesy nezanechaly stopy.

Podobné je to také s vodou. Na pravé straně u sluchátka je mechanický ovladač, který v případě potřeby zavírá reproduktor a současně zapíná funkci hlasitého hovoru. V normálním stavu tedy telefon příliš vodotěsný není, je třeba otočit páčkou. Odolností vůči vodě se také nemyslí to, že si z mobilem půjdete zaplavat, Ericsson je ale dokonale odolný proti dešti a myslí se také na očistu telefonu. Je-li zapatlaný od oleje či od bláta, strčíte jej pod vodovodní kohoutek a umyjete.

Přesto telefon můžete i vykoupat: na stánku Ericssonu na CeBITu se hosteska po chvíli nechala přesvědčit o pravdivosti propagačních materiálů svého zaměstnavatele a telefon k všeobecné radosti přítomných uložila do akvária. Po vytažení a otření se s ním opět dalo telefonovat.

Mobil a vysílačka v jednom

Jak je zřejmé z názvu, telefon podporuje standard GSM PRO, který se někdy označuje i jako PMR – Private Mobile Radio, osobní mobilní radiová síť. Některé společnosti si budují svoje bezdrátové sítě (říká se jim trunkové), které umožňují skupinové hovory, hovory se všemi naladěnými účastníky nebo hovory z vysílačky do vysílačky. Jenže budování těchto sítí je drahé, a proto někteří mobilní operátoři nabízejí (u nás zatím nikdo) možnost využívat tyto funkce i v sítích GSM. Zájemce jen definuje telefony, které budou součástí sítě, a vybere si služby. Za výhodnější cenu než u běžného mobilního hovoru je potom možné provádět všechny zrůdnosti, které jsou popsány výše.

Toto řešení má i nevýhody. Jediným telefonem, který tuto funkci podporuje, je zatím právě R 250s PRO. Druhou nevýhodou – i když pro většinu zájemců zanedbatelnou – je nižší bezpečnost těchto hovorů než například u systému Tetra, kterým se snad někdy podaří pokrýt i naše území. Stavbařům je to sice jedno, ale dopravní společnosti by tento systém (mj. používaný armádami NATO) jednoznačně uvítaly.

Když se topíte, stiskněte červené tlačítko

Nezapoměl jsem na něco? Aha, už vím: funkce a možnosti telefonu. Nebudu je rozpitvávat, vězte, že R250 PRO si vzal z každého Ericssona něco a dohromady nabízí vše, co by moderní mobilní telefon měl umět.

Ericsson R250 PRO není telefonem pro manažery. Je určen řidičům kamionů, traktorů nebo stavebních strojů, montérům, stavbařům, geologům … prostě do všech profesí vyžadujících práci v terénu nebo extrémních podmínkách. Využije se tam, kde najdete spoustu chlapů s rukama jako lopaty, kteří by u dnešních moderních mobilů zmáčkli jedním prstem čtyři klávesy. Plusem je také podpora standardu GSM PRO, i když v našich podmínkách je prozatím k ničemu.

Nechal jsem si perličku na závěr – červené tlačítko vedle antény. Jeho podržením začne telefon volat na bezpečnostní linku 112. V krizových situacích se tato funkce hodí, nemusíte nic hledat a vyťukávat, jen držíte tlačítko a zavoláte si pomoc. ■

Pro test jsme měli k dispozici předfinální verzi telefonu, na funkčnosti se to však nijak neprojevilo.

ve zkratce

mobilní telefon

Ericsson R250s PRO

Zdroj: Ericsson
Telefon: (02) 61 19 43 18, web: mobile.ericsson.cz
Cena: není známa

síť: GSM 900/1800, PMR
rozměry: 148 × 59 × 32 mm
hmotnost: 325 g
udávaná pohotovostní doba: 125 h
udávaná doba hovoru: 4 h (hlasitý hovor, PMR), 6 h (běžné použití)
test výdrže Mobilit: netestováno
doba nabíjení: 3 h
kapacita paměti: 99 telefonních čísel, 15 krátkých textových zpráv
počet míst v seznamu: 30 odchozích, příchozích a zmeškaných hovorů
počet řádků displeje: 3

druhy vyzvánění: normální, tiché, vibrační
standardní příslušenství: cestovní nabíječka

vlastnosti a funkce, které přístroj podporuje nebo obsahuje: budík, časové funkce, české menu, datové služby (9,6 kb/s), EFR, kalkulačka, minutové pípání, vnitřní paměť pro SMS, SIM Toolkit

vlastnosti a funkce, které přístroj neobsahuje nebo nepodporuje: hlasové ovládání, hry, IrDA, vyzváněcí profily, organizér, hardwarový modem, WAP

malé potěšení

Marek Lutonský

Klávesnička pro mobily Ericsson – Chatboard

Určitě jste je už viděli – ti méně zkušení zírají do mobilního telefonu a jedním nebo více prsty rejdí po tlačítkách, ti pokročilejší to dokážou i poslepu. Píší textové zprávy, esemesky, textovky … Spíš než o nutnou komunikaci jde o zábavu; baví je to a představte si, že Ericsson je v tom ještě podporuje. Nabízí totiž klávesnici *Chatboard* pro psaní textovek.

Musíme zajet na chatu

Na malinké klávesničce o velikosti běžné vizitky jsou tlačítka tak malá, že mobilní telefon by s nimi neměl šanci uspět. Jsou rozložena podle konvencí běžné klávesnice, je zde mezerník i přeřazovač a další tlačítka známá z mobilů Ericsson.

Není třeba žádné napájení, žádné kabely. Klávesnice se spojí s telefonem Ericsson přes standardní konektor, u kterého si už několik let říkám, že nemůže dlouho vydržet, a přitom neznám nikoho, kdo by ho zničil. Protože klávesnice „visí ve vzduchu“, není možné psát všemi deseti (tedy spíše dvěma) a jako ideální způsob se mi osvědčilo datlování dvěma palci, zatímco zbylé prsty držely zařízení zespodu. Variantou je vyťukávání jedním prstem.

Jak napsat textovku

Stisknete tlačítko SMS, na displeji telefonu problikne několik obrazovek a můžete psát. Na displeji se objevují písmenka, a i když se občas zdá, že telefon zatuhl, chce to pevné nervy a psát dál. Znaky se ukládají do mezipaměti a telefon se vždy nakonec po několika sekundách vzpamatoval. I přes dosti příšerná a vratká pryžová tlačítka jsem jednu stošedesátiznakovou textovku napsal za minutu a čtyřicet sekund. Protože na klávesnici jsou stejná tlačítka jako na telefonu, dá se s ní mobil i ovládat. S výjimkou vytváření telefonního seznamu to ale nepovažuji za dobrý nápad. Několik speciálních tlačítek má označení E-mail, WWW, Attachment – v českých sítích si je ale neužijeme.

Klávesnička má svůj vlastní web www.chatb.com, kde se zaregistrujete, a máte-li zájem, můžete prostřednictvím textovek pokecat. Češtinu nečekejte; angličtina zde úpí pod tíhou severských jazyků a kupodivu holandštiny. Postupem, který mně zůstal utajen, můžete přátelům poslat obrázky (proč?). Podoba stránek je vůbec příliš „moderní“ a myslím, že je nedokáži docenit.

V českých luzích a hájích

Chatboard bude ideální dárek. Pořiďte klávesničku svému esemeskovému dítěti (teď zrovna nemyslím dítě věkem) a bude z ní mít větší radost než z nového mobilu. Tomu, kdo denně napíše víc než deset textovek, se bude hodit. ■

ve zkratce

klávesnice pro mobily Ericsson

Chatboard

Zdroj: Ericsson
Telefon: (02) 61 19 43 18
Web: mobile.ericsson.cz, www.chatb.cz
Cena: v ČR se zatím neprodává, 40 EUR

Parametry: určeno pro mobilní telefony Ericsson s technologií 4,8 V (neboli T18 a níž), rozměry 105 × 51 × 12 mm, hmotnost 35 g, nepotřebuje baterie

když si můžete dovolit kupovat levné věci

Marek Lutonský

Notebooky Toshiba Satellite 2140CDS a Peacock Liberano 1011 M

Zatímco minule jsme ve společné recenzi popsali tři nejnadupanější notebooky, které bylo možné v českých zemích najít, v tomto čísle se podíváme na zcela jinou stranu žebříčku, na dva velice levné přenosné počítače: *Toshiba Satellite 2140CDS* a u nás zatím nepříliš známou značku *Peacock* a její model *Liberano 1011 M*.

V ergonomii je potíž

Omezení, která pociťuje člověk pracující s levným notebookem, nejsou důsledkem nízkého výkonu. Ačkoli paměti většinou není nazbyt, slabší procesor při běžné práci nezaregistrujete. Nejvíc vás omezí menší displej a jeho podprůměrné rozlišení, slabiny pasivní technologie; někdy je třeba počítat s menší výdrží při chodu na baterie.

aktivní nebo pasivní displej?

Nechejme nejdříve promluvit peněženku, která bez mrknutí zvolí pasivní variantu. Podívejme se totiž na dva příklady cen:

- Toshiba Satellite – cena notebooku s aktivním displejem je o 14 901 Kč vyšší než cena naprosto stejného, jen pasivního kolegy;
- Acer TravelMate – stejný notebook s aktivním displejem stojí o 11 000 Kč víc než pasivní varianta.

Uživatel by ale do výběru měl také co mluvit. Na pasivním displeji mu vadí nepříliš dobré barvy, flekaté jednobarevné plochy a velmi malé úhlové rozpětí, pod kterým se na displej lze dívat. Při pohledu z většího úhlu se ztrácí kontrast, obraz se stane inverzním. To je skvělé v bance, ale málo praktické při běžném používání.

Největším problémem pasivních displejů je setrvačnost. Zavřete nabídku Start nebo dialogové okno a dlouhé desetiny sekund vidíte, jak se na displeji ztrácí. Je nemyslitelné pouštět na notebooocích s pasivním displejem video, hrát hry, dělat s grafikou.

S pasivními displeji je možné pracovat, budoucnost v nich ale není. Už nyní z nabídek některých výrobců zcela zmizely, jinde je najdeme jen v nejnižších modelech. Je otázkou, jestli rozdíl cen notebooků s pasivním a aktivním displejem opravdu odpovídá o tolik vyšším výrobním nákladům; dokud ale budou pasivní modely o deset a více tisíc levnější, není se možné divit, že zákazníci o ně mají zájem.

Kdy si nepořizovat notebook s pasivním displejem

- Když s notebookem budete pracovat často (např. jej používat místo PC v kanceláři)
- Když pracujete s grafikou
- Chcete-li na notebooku hrát počítačové hry, přehrávat video
- Když si můžete dovolit pořídit notebook s aktivním displejem

O notebooocích, na které se podíváme, lze napsat několik společných odstavců. Pro oba dva byl z důvodu ceny zvolen procesor značky AMD, oba mají na dnešní dobu minimální použitelné množství operační paměti, ani menší pevný disk už v notebooocích asi nenajdete. Satellite i Liberano obsahují pevnou disketovou i CD-ROM mechaniku, není možné volit další moduly, stejně tak nelze připojit dokovací stanici nebo replikátor portů. Jsou to notebooky solitéry, které se budou používat hlavně jako náhrada stolního počítače na cestách a nejsou příliš vhodné jako plnohodnotná alternativa stolního PC, na které se pracuje pořád, po pracovní době se sbalí a odnese domů.

„Skvělé, nakoupíme do firmy dvacet levných notebooků!“ Jenže tyto notebooky nejsou určeny pro použití ve firmách. I když na první pohled zastanou stejnou práci jako mnohem dražší modely, při druhém podívání už najdete nepřekonatelné bariéry. Se správou notebooku je mnohem větší práce než se stolním počítačem a s větším bezkoncepčním nákupem přenosných strojů můžete rovnou přijmout dalšího administrátora. Napřed to půjde bez problémů, budete mít stejné notebooky, každý se bude chovat stejně. Jenže v případě levných strojů nejde o počítače s příliš dlouhou dobou životnosti. Za čas je budete muset obměnit za nekompatibilní modely a vaši správci se zblázní.

Elegantní, neboli Toshiba

Základní model notebooku Toshiba Satellite má oproti jiné levné konkurenci výhodu. Zatímco jiní musí šetřit na každém místě, pro Toshibu bylo nejlevnější použít již hotovou lisovací formu a *Satellite 2140CDS* tak má stejný design jako jiné notebooky této řady s cenou kolem sta tisíc – velice příjemný design. Není moc značek, které si tak dokáží vyhrát s každým detailem. Mají na to snad vliv japonské kořeny? Ještě nad Toshibu lze totiž v tomto směru postavit notebooky Sony Vaio.

Nemá smysl chodit kolem notebooku a popisovat jednotlivé elementy na jeho těle. Satellite je běžný notebook se všemi standardními prvky … vlastně není. Když jsem potřeboval notebook propojit s mobilem přes infračervený port, marně jsem jej hledal. Ale u běžných uživatelů nebude absence infraportu tak důležitá, spíš je potěší vestavěný homologovaný modem.

Klávesnice je stejná jako u notebooku Satellite Pro, který jsme minule testovali spolu s dalšími nejvýkonnějšími notebooky s Pentiem III. Tehdy klávesnice Toshiby můj subjektivní test kvality vyhrála. Touchpoint pro ovládání kurzoru osobně moc rád nemám, ale proslýchá se, že Toshiba vyslyší volání a v budoucnu uživatelům nabídne alternativu dotykové destičky. Výdrž při chodu na baterie je dosti slabá.

S notebookem dostanete i balíček s programy. Kromě známých pomocných utilit to je také MS Works a kancelářský balík Corel WordPerfect Suite 8, který lze považovat za plnohodnotnou náhradu Office od Microsoftu.

Peacock pod magickou hranicí

Na rozdíl od Toshiby je *Peacock Liberano 1011 M* hranatou krabicí, u které se o designu moc nedá mluvit. Je však menší než Satellite a z tohoto důvodu se zdá také těžší, ačkoli v abso-

ve zkratce

notebook

Toshiba Satellite 2140CDS

rozměry: 309 × 259 × 43 mm
hmotnost: 3,1 kg
pohotovostní doba: 1 h 50 min
procesor: AMD K6-2 450 MHz
paměť: 32 MB
pevný disk: 4,3 GB
displej: 12,1" DSTN, 800 × 600
mechaniky: pevné – disketová, CD-ROM 24 ×
porty: 1s, 1p, VGA, PS/2, USB, audio IN/OUT, 2 × PC karta, modem 56k

Zdroj: CHG Toshiba, a. s.
Telefon: (05) 43 23 55 33, web: www.toshiba-pc.cz
Cena: 44 999 Kč bez DPH • 54 899 Kč s DPH

záruka: 1 rok
software v ceně: MS Windows 98, MS Works 4.0, Corel WordPerfect Suite 8

vlastnosti a funkce, které přístroj podporuje nebo obsahuje:
delší záruka za příplatek, modem (homologovaný)

vlastnosti a funkce, které přístroj nepodporuje nebo neobsahuje:
brašna, dokovací stanice, možnost volby konfigurace, replikátor portů, síťová karta, větší servis za příplatek

ve zkratce

notebook

Peacock Liberano 1011 M

rozměry: 297 × 239 × 46 mm
hmotnost: 2,9 kg
pohotovostní doba: 2 h 30 min
procesor: AMD K6-2 380 MHz
paměť: 32 MB
pevný disk: 4,3 GB
displej: 12,1" DSTN, 800 × 600
grafická karta: Trident 9385G s grafickým akceleratorem, 2 MB VRAM
mechaniky: pevné – disketová, CD-ROM 24 ×
ukazovací zařízení: touchpad

Zdroj: Actebis Computer
Telefon: (02) 33 09 11 11, web: www.actebis-sro.cz
Cena: 39 990 Kč bez DPH • 48 788 Kč s DPH

porty: 1s, 1p, VGA, PS/2, IrDA, USB, audio IN/OUT, 2 × PC karta
záruka: 1 rok
software v ceně: MS Windows 98, Zoner Callisto, Ekonom, Yap, SuperMemo, Avast

vlastnosti a funkce, které přístroj podporuje nebo obsahuje:
brašna

vlastnosti a funkce, které přístroj nepodporuje nebo neobsahuje:
delší záruka za příplatek, dokovací stanice, modem, možnost volby konfigurace, replikátor portů, síťová karta, větší servis za příplatek

lutních číslech tomu tak není. Liberano je levnější než Toshiba, a i když pět tisíc není nijak závratný rozdíl, cena určitě zaujme, protože je deset korun pod čtyřiceti tisíci korunami, pod hranicí, za kterou už zařízení není možné jednorázově přidat do nákladů.

Displej také trpí všemi neduhy pasivní technologie, klávesnice je však slušná. Kurzorové klávesy jsou vzorně odděleny od bloku, ale protože jsou zmenšeny, překlepům se často nevyhnete. Klávesa Fn na místě, kde slušné klávesnice nabízí Ctrl, je zlozvyk nemyslící na uživatele; klávesy Windows však trůní správně vedle mezerníku. Na ovladači kurzoru, touchpadu, se příliš vymyslet, inovovat (nebo zkazit) nedá.

Ostatní vybavení se od Toshiby příliš neliší, jen za chybějící modem Peacock nabízí infračervený port; další vstupní a výstupní konektory jsou standardní. Postěžovat si ale musím na ventilátor, který je – když spustí – snad hlasitější než moje PC. I když notebook pohání baterie NiMH, tudíž starší typ, vydrží na ni v chodu déle než Satellite – celé dvě a půl hodiny. Peacock v ceně nabízí brašnu Dicota a CD s grafickým programem Zoner Callisto, účetním a ekonomickým systémem Ekonom, slovníkem Yap, výukovým programem SuperMemo a antivirem Avast.

Dva pro nejširší vrstvy

Oba dva notebooky jsou téměř stejné. Toshiba navíc nabízí zvučné jméno značky, hezčí design, modem, Peacock bojuje zejména svou cenou pod užitečnou hranicí čtyřiceti tisíc a za argument by se možná dala považovat i výdrž při chodu na baterie a brašna za 1000 Kč v ceně. ■

cenová osa

Toshiba Satellite 2140CDS (44 999 Kč bez DPH)

Acer TravelMate 512 DX (44 990 Kč bez DPH)

Peacock Liberano 1011 M (39 990 Kč bez DPH)

tichá voda břehy mele

Petr Lindner

Digitální fotoaparát Canon PowerShot S-10 „Za užitečné funkce a odpovídající cenu“

Digitální fotoaparát Canon PowerShot S-10

Výsledky loňské ankety *Digitální fotoaparát roku* daly jednoznačně najevo, že značka Canon se světem digitální fotografie neflirtuje a má evidentní zájem o vážnou známost. Jedním článkem pomyslné svatební smlouvy je i fotoaparát *Canon PowerShot S-10*.

Skoro stejný foťák

Nebýt několika detailů, přístroj si snadno spleteme se starším modelem A-50. Celková koncepce zůstává: krabicovitý design, opláštění ve stříbřitém matném kovu, malé rozměry.

Zásadní změny jsou technologického rázu. Řekl bych, že změn k horšímu doznal objektiv. Z původního rozsahu 28–70 mm zbylo 35–70 mm, což je škoda, protože digitálních fotoaparátů s širokoúhlým spodním rozsahem zoomu je na trhu poskrovnu. Zde však kritika změn končí. Nemohl by to být novější model, aby neměl vyšší rozlišení snímače. Takže nyní máme k dispozici něco málo přes dva miliony obrazových bodů, neboli maximální velikost snímku 1 600 × 1 200 pixelů, a nutno říci, že kvalita obrazu je vynikající. Ostrost dílem zajištěná objektivem, dílem snímačem vykazuje nadprůměrné hodnoty, a lze ji ještě lehce ovlivnit softwarovým ostřením, které lze u přístroje uživatelsky aktivovat.

Toto není testovaný fotoaparát, ale jeho následník S-20. S výjimkou jiných nápisů se však od Canonu S-10 vizuálně v ničem neliší.

Snímky pořízené testovaným digitálním fotoaparátem a další komentář najdete na webu Mobilit – **mobility.cpress.cz**

Radost z fotografování

Fotoaparát nabízí uživateli slušný výběr z režimů snímání. Můžete fotografovat v plně automatickém režimu, můžete přepnout na manuální režim. Nenechte se ale zmást tímto označením. Canon tak nazývá mód, ve kterém lze nastavit způsob měření expozice, vyvážení bílé a vůbec ostatní záležitosti, které jsou při automatice tabu.

Ovšem jedna funkce mě dostala. Sláva, konečně tu máme AE lock! Česky řečeno, je to aretace naměřené expozice – můžeme tedy změřit expozici na libovolném místě snímané scény, zablokovat hodnoty a v klidu překomponovat záběr do požadované podoby. U Canonu tato funkce sice pracuje pouze ve spolupráci s displejem (přestože by úplně stačilo tlačítko vedle spouště), ale je tady.

Canon PowerShot S-10 má na svém otočném voliči ještě dvě polohy týkající se fotografování. Jednou z nich je položka Image. Jedná se v podstatě o expoziční programy upravené pro daný typ scény. Je možné volit program pro snímání krajiny, rychlou a pomalou závěrku, noční scénu a černobílé snímání. Poslední snímací režim má název Stitch Assist a určitě si zaslouží vlastní odstavec.

Švadlenka Madlenka

Stitch Assist je speciální snímací mód pro pořizování snímků „sešívaných“ z několika dílčích záběrů. Mimo vodorovné nebo svislé panoráma totiž S-10 umí také matici 2 × 2 snímky.

Ostřílení kozáci digitální fotografie si teď říkají něco o nošení dříví do lesa. Máte pravdu, všechno už tu bylo. Pravé orgie ale nastávají v počítači. Dodávaný software PhotoStitch je prostě božský. Natáhnete do něj dílčí snímky, maximálně je seřadíte tak, jak mají jít po sobě, a o zbytek se program postará sám. A mohu potvrdit, že mu to jde dobře. I když se vším si PhotoStitch neporadí ideálním způsobem, u většiny chyb je na vině sám fotograf. Sešívané snímání chce zkrátka trochu cviku.

To jsou paradoxy

Canon PowerShot S-10 jsme měli k recenzi zapůjčený s osmdesátimegabajtovou paměťovou kartou CompactFlash II. To je panečku blaho! Tento otesánek bez problémů pozře padesát snímků v nejvyšší kvalitě a rozlišení. Ve standardní výbavě je bohužel jen karta 8 MB; předchozí informací jsem chtěl naznačit, že možnosti jsou daleko větší. Karty CompactFlash jsou dnes k mání až do objemu 160 MB, případně lze použít i miniaturní pevný disk Micro Drive o datovém objemu 340 MB.

Zamrzí energetická náročnost tohoto digitálního kompaktu, nebo spíše poddimenzovaný akumulátor. Kapacita 650 mAh je málo, zvlášť když akumulátor má nestandardní tvar. Nabíječka je samozřejmostí, ale noste s sebou prodlužovací šňůru.

Až se den naplní

Přes drobné výhrady musím suše konstatovat, že *Canon PowerShot S-10* je dobrý digitální fotoaparát. Ne dobrý, je moc dobrý. Opravuji: zdá se mi být spíš výborný. Z pohledu fotografa má vlastnosti a funkce, které jsou potřebné a využívané, a kvalita obrazových souborů patří bezesporu ke špičce své třídy.

Otázkou je, co přinese budoucnost. Jak jste mohli číst v minulých Mobilitkách, Canon oznámil uvedení nového modelu S-20 s rozlišením snímacího prvku o polovinu vyšším a několika dalšími vylepšeními. Co teď? Koupit nebo čekat? Viděl bych to asi takto: nový model k nám zase tak brzo nepřijde a určitě také nebude stát pod třicet tisíc s daní jako S-10 (což je mimochodem velice slušná cena). Kdo chce čekat, ať si počká, já bych to bral a hned. ■

cenová osa

- Olympus C-2020 (32 779 Kč bez DPH)
- Canon PowerShot S-10 (24 582 Kč bez DPH)
- Olympus C-21 (20 484 Kč bez DPH)

druhý pohled

Canon S-10 jsem měl možnost pár dnů používat. I když osobně mám raději fotoaparáty, které lze cítit v ruce (jejich typickým zástupcem je masivní Canon PowerShot Pro 70), na stříbrného prcka jsem si velice snadno zvykl. Snímky jsou opravdu vynikající, ovládání příjemné a možnosti nastavení košaté. Ani s výdrží akumulátoru nemám špatné zkušenosti, na jedno nabití jsem dokázal vyexponovat přibližně celou paměťovou kartu 80 MB. S Petrem Lindnerem jsme se shodli, že na vině bude jeho časté používání vestavěného blesku a fotografování s funkcí AF Lock a zapnutým displejem.

Snímky jsem z paměťové karty stahoval do notebooku prostřednictvím adaptéru PCMCIA rychlostí blesku a s úsměvem pozoroval kolegu, který se trápil se sériovým portem konkurenčního digiťáku. Když to shrneme – Opravdová mobilita.

Marek Lutonský

ve zkratce

digitální fotoaparát

Canon PowerShot S-10

Zdroj: Canon
Telefon: (02) 57 18 01 11, web: www.canon.cz
Cena: 24 582 Kč bez DPH • 29 990 Kč s DPH

typ: digitální kompaktní fotoaparát s pevně vestavěným objektivem typu zoom
rozměry: 105,4 × 69,4 × 33,8 mm
hmotnost: 270 g (bez baterií a paměť. karty)
snímací prvek: snímač CCD, 2,11 milionu bodů
výstupní rozlišení a formát: 1600 × 1200 bodů, JPEG
paměťové médium: karty Compact Flash, typ I i II
objektiv: optický zoom 35–70 mm odpovídající kinofilmu, autofocus
expozice: plně automatická s možností manuální korekce
hledáček: optický průhledový
monitor: TFT barevný, úhlopříčka 4,5 cm
blesk: vestavěný, rozsah 0,17–3,3 m
komunikační rozhraní: USB, sériový port, výstup video

napájení: akumulátor Ni-MH 650 mAh NB-5H, lithiová baterie 2CR5, síťový adaptér
příslušenství: karta CompactFlash 8 MB, akumulátor, nabíječka/síťový zdroj, pouzdro, kabeláž, software
záruka: 1 rok

vlastnosti a funkce, které přístroj podporuje nebo obsahuje:
manuální zaostřování, měření expozice – bodové, měření expozice – středově vyvážené, panoramatické snímání, sériové snímání, synchronizace blesku s dlouhými časy, ukládání ve formátu TIFF, uživatelské nastavení bílého bodu

vlastnosti a funkce, které přístroj nepodporuje nebo neobsahuje:
podpora nastavení tiskových parametrů ke snímku

katalyzátor

Marek Lutonský

Výukový program SuperMemo (pro Palmy) „Za mimořádně vysokou užitnou hodnotu“

Výukový program SuperMemo pro počítače Palm

Když jsem v Mobilitách 1/00 pěl oslavné ódy na SuperMemo ve verzi pro Windows CE, stručně jsem zmínil, že se připravuje také jeho podoba pro počítače Palm. Netušil jsem však, že její uvedení bude otázkou tak krátké doby.

Obrazovka při kontrole správné odpovědi. Pokud jsme chvíli váhali, ale nakonec přece bezchybně stanovili správný význam pro francouzské mémoire, ohodnotíme svoji odpověď známkou B.

Padesátkrát efektivnější!

Ačkoli se SuperMemo nejvíce používá na učení cizích slovíček, lze je použít všude tam, kde se problematika dá vměstnat do šablony *otázka-odpověď*. Může jít o letopočty, matematické konstanty, zákony, chemické sloučeniny … Necháte si položit otázku, odpovíte na ni a po zobrazení správné odpovědi svou znalost sami oznámkujete. Program si hodnocení pamatuje a metodou, jejíž princip po mně nechtějte, vypočte termín dalšího opakování. Otázky jsou předkládány přesně tehdy, kdy je vaše paměť potřebuje osvěžit, a učení by mělo být 10–50 × rychlejší.

Jeden z nejužitečnějších programů

Moje setkání se SuperMemo pro Palmy bylo dost netypické. Když mi duchovní otec programu, polský vědec Piotr Wozniak, oznámil, že firmička MapleTop Software (www.mapletop.com) připravuje verzi SuperMemo pro počítače Palm, nechtěl jsem měsíce čekat na výsledek. Podařilo se mi přesvědčit autora programu, aby mne zařadil do už uzavřeného týmu betatesterů. Tato recenze proto není jen prvním pohledem na program, SuperMemo jsem měsíc dennodenně používal (a nechystám se s tím skončit).

Ačkoli je verze pro Palmy v mnohém podobná programu pro Windows CE, nabízí několik novinek, které oceníte v praxi. Při opakování položek například nepotřebujete pero, stačí ovládání tlačítky. Při závěrečném drilu (učení má několik fází) není vyžadováno šestistupňové známkování, ale stačí dvě úrovně: *dobře* nebo *špatně*. Program může sloužit také jako slovník, protože v databázích je možné vyhledávat. Oproti verzi pro Windows CE trochu pokulhává analytika učení, resp. dostat se k ní dá více práce, ale z pohledu běžného uživatele to není závažný nedostatek.

V recenzi SuperMemo pro Windows CE jsem vyjádřil své obavy nad velikostí programu a databází. Zatímco pár set kilobajtů u Windows CE nehraje roli, pro Palmy, které mají paměti o řád méně, by to mohl být nepřekonatelný problém. Mé starosti se ale nevyplnily, protože program samotný má průměrných 70 kB a databáze 5 500 slovíček z učebnice angličtiny pro jazykové školy se vejde do 307 kB.

K SuperMemo se dodává konverzní program pro PC, který dokáže databáze otázek a odpovědí převést do souboru čitelného pro Palmy. Pomocí této utilitky je také možné přidávat slovíčka do již existující databáze; vždy je příjemnější připravit databázi na stolním počítači, než se trápit psaním textů přímo v počítači do dlaně.

Bez komentáře

Program SuperMemo pro Windows CE získal naše ocenění Opravdová mobilita. Verze pro Palmy je na pohled úplně jiná, možnosti jsou však stejné, proto mu ocenění udělujeme také a ze stejného důvodu: *„Za mimořádně vysokou užitnou hodnotu“*. ■

ve zkratce

výukový program

SuperMemo (pro Palmy)

Zdroj: PDA Planet
Telefon: (02) 24 23 26 56
Web: www.pdaplanet.cz
Cena: 800 Kč bez DPH • 840 Kč s DPH

Demoverzi lze stáhnout na www.mapletop.com.

na cestě

Marek Lutonský

Přijímač GPS Garmin eMap deluxe

Test tohoto satelitního navigačního přístroje je předzvěstí velkého tématu věnovaného mobilní navigaci, které chystáme do některých dalších Mobilit. Podíváme se na nový, jednoduchý a relativně levný přístroj známé značky *Garmin* – na přijímač *eMap*.

Na malé krabičce zaujímá největší plochu displej, zajímavá jsou potom už jen tlačítka a konektor pro připojení kabelu. Přístroj se napájí dvěma tužkovými bateriemi a s nimi vydrží kolem dvanácti hodin.

Jedeme k babičce do Dolní Lhoty

Z navigátoru eMap cítím snahu výrobce přiblížit se prostým uživatelům. Netvrdím, že pro ovládání jiných ručních navigátorů této značky potřebujete vyšší vzdělání, ale u eMap jsou nejvíc používané funkce na dosah, zbytečnosti (z pohledu uživatele) jsou správně ukryty do menu a kdo nechce, ani se jimi nemusí zabývat.

Když eMap zapnete, rovnou se ocitnete na mapě a s největší pravděpodobností tam i zůstanete. Mapa je totiž hlavní devizou přijímače a o co byly ostatní funkce ošizeny, o to mapa dostala do vínku víc. GPS má jednak největší displej z přístrojů své třídy, nejvyšší rozlišení a aby se bylo na co dívat, mapa je velmi podrobná. Zobrazuje silnice první a druhé třídy (oficiální materiály říkají, že prý ne všechny, budeme jim tedy věřit), železnice, řeky … a ačkoli v českých městech najdete jen hlavní průjezdní tahy, v takové Barceloně a jiných velkých městech západní Evropy jsou vidět i jednotlivé důležité ulice. Vnitřní databáze měst obsahuje i malé české vesnice.

Mapa může být ještě podrobnější, protože do přístroje lze vložit osmi nebo šestnáctimegabajtovou paměťovou kartu, na kterou nahrajete podrobné mapy z CD-ROM – to ale není v základní dodávce.

Mezi medvědy a vlky

Na mapu se lze dívat ze čtyřiadvaceti měřítek, kde centimetr odpovídá 30 metrům až 1 200 kilometrům. Aktuální polohu označuje trojúhelník, trasa pohybu se zakresluje tečkovanou čarou. V horní polovině mapy je skrývatelný panel s číselnými a grafickými údaji. Jestliže nemáte nadefinovanou žádnou trasu, jen se bezcílně pohybujete, panel ukazuje aktuální rychlost, vzdálenost uraženou od posledního vynulování a přesný čas, růžice funguje jako kompas. Jakmile eMap zadáte, že vás má někam dovést, rychlost zůstane, ale dalšími údaji je vzdálenost do cílového bodu a čas, za jaký se tam danou rychlostí dostanete. Růžice se změní v šipku ukazující směr do cíle.

Mapa je obdivuhodně přesná, s GPS v autě tečkovanou čáru pohybu často ztratíte, protože se bude krýt se silnicí. Až mám pocit, jako by se eMap rozhodoval stylem *„Je-li blízko silnice, ukaž, že jsi na ní“*.

GPS pro normální lidi

Teprve až po zalezení do menu se dostaneme k funkcím, které byly u dřívějších přístrojů na stejné úrovni jako mapa. GPS automaticky zaznamenává trasu pohybu a ukládá ji do paměti. Trasu můžeme uložit a nechat se podle ní navést zpět, nebo smazat. Můžeme také s pomocí vnitřní databáze nebo vlastních nadefinovaných bodů připravit svou vlastní cestu a nechat se podle ní navigovat. Cesty byly oproti předchozím verzím přijímačů Garmin omezeny, lze nadefinovat pouze jednu.

Kromě balíku „deluxe“, který jsme měli k dispozici, existuje také o dva tisíce levnější základní varianta, ve které chybí jen paměťová karta a kabel pro propojení s počítačem.

Garmin udělal přijímač GPS pro lidi a myslím si, že pro obyčejného turistu nebo řidiče je eMap správnou volbou. Ve své třídě levných přijímačů má výbornou mapu, nekomplikované ovládání a možnosti jsou pro běžné používání víc než dostačující. ■

cenová osa

- Eagle GlobalMap 100 (16 710 Kč bez DPH)
- Garmin eMap Deluxe (10 340 Kč bez DPH)
- Garmin GPS 12XL (9 781 Kč bez DPH)

ve zkratce

přijímač GPS

Garmin eMap deluxe

rozměry: 60× 140× 20 mm
hmotnost: 190 g
udávaná pohotovostní doba: 12 h
kapacita paměti: 500 popsatelných bodů, 2000 trasových bodů,
čas zapnutí: 15 s (horký start), 45 s (studený start)
obnovovací frekvence: 1 s
standardní příslušenství: paměťová karta, datový kabel
vlastnosti a podporované funkce: sériové rozhraní, napájení ze dvou článků AA, 12 kanálů, stopky, tachometr, odometr, navigace podle trasy

Zdroj: Picodas Praha
Telefon: (02) 581 42 55, web: www.volweb.cz/picodas
Cena: 10 340 Kč bez DPH • 12 615 Kč s DPH

mobilní servis

mobility@cpress.cz

Potvrzení o doručení v třetí síti

Marek Procházka: *Je možné u Oskara získat informaci o doručení krátké textové zprávy, podobně jako to lze udělat v síti Paegas a EuroTel?*
Rostislav Kocman: Ano, tuto informaci lze získat i v síti Oskar. Před začátek textovky přidejte znaky ***not#**. Po přijetí textovky příjemcem vám síť na váš mobilní telefon odešle krátkou textovou zprávu s informací o tom, kdy byla odeslaná textovka doručena.

Nokia 7110 s novým firmwarem

Dobrá zpráva pro majitele mobilu Nokia 7110: je k dispozici nová verze firmwaru (4.77), kterou si můžou nechat nahrát v některých servisech mobilních telefonů. Ačkoli některé chyby zůstaly, jiné byly opraveny a celý software byl zřejmě optimalizován, takže subjektivní pocity ukazují na zrychlení ovládání telefonu.

Seznam opravených chyb naleznete např. na stránce bunny.euba.sk/vlado/7110/. Myslím, že nejdůležitější je zrušení diakritiky při psaní textovek, byly odstraněny problémy při práci s interním telefonním seznamem telefonu, při práci se skupinami volajících by telefon měl být stabilnější. Také příchozí textovka by při wapování nebo hraní her už neměla způsobovat nestandardní chování telefonu.

Rostislav Kocman

Těsně před uzávěrkou se objevila nová verze firmwaru (4.80). Nebylo však zatím známo, jaké jsou v ní změny, sledujte zmíněný web.

Je mobil zablokovaný?

Dimitrij Drugov: *Mám mobilní telefon Ericsson T10s. Bude v něm fungovat i karta Paegas Twist?*
Rostislav Kocman: Považuji za pravděpodobné, že váš mobilní telefon pochází z předplacené sady Go Styl. V prodejní síti RadioMobilu se tento telefon neprodává a mezi nezávislými distributory se v nabídkách také příliš neobjevuje. V tomto případě je nutné nechat mobilní telefon odblokovat, bude to stát 500–800 Kč. Odblokování tohoto telefonu patří podle některých odblokovávačů k vůbec nejtěžším a zatím je nutné mobil otvírat, takže nejde o operaci na počkání. Je jasné, že tímto krokem přijdete o záruku k telefonu.

Jestliže telefon nepochází ze sady Go, pravděpodobně nebude zablokovaný, i když mezi drobnějšími prodejci je velmi oblíbené rozebírání sady Go Styl a prodávání telefonu a karty SIM zvlášť (mají z toho větší zisk). Nejste-li si jist, jestli je telefon zablokovaný, půjčte si od někoho kartu sítě Paegas a vyzkoušejte ji v tomto telefonu. Totéž udělejte po odblokování a v prodejně při nákupu karty Paegas Twist – kartu si nekupujte, pokud se nepřesvědčíte, že s ní telefon dokáže pracovat. I když vám v prodejně asi nedovolí vložit do telefonu ještě nezaplacenou kartu, určitě tam budou mít nějakou jinou, se kterou budete moci telefon vyzkoušet.

Přesměrování lze zrušit i u Oskara

Rostislav Kocman: Podobně jako u předplacených karet lze zrušit automatické přesměrování i v síti Oskar. Každý zákazník má totiž přesměrování do hlasové schránky přednastaveno, a pokud chce přesměrování ovládat sám, musí si nejdříve nechat zrušit to automatické. Po zavolání na infolinku (***608**) si můžete vybrat, jestli si jen necháte zrušit automatické přesměrování, nebo se rozhodnete pro úplnou deaktivaci hlasové schránky. V prvním případě si budete moci později nastavovat přesměrování do hlasové schránky manuálně – s pomocí kódů sítě nebo menu telefonu.

Textovky a Oskar

Jaromír Lindberg: *Je možné poslat textovou zprávu na telefonní číslo v síti Oskar e-mailem, podobně jako je tomu u EuroTelu nebo Paegasu?*
Rostislav Kocman: Na Oskara e-mailem textovou zprávu nepošlete, třetí operátor zatím e-mailovou adresu k číslu nenabízí. Chcete-li textovku zaslat přes počítač, použijte webovou bránu na adrese www.oskarmobil.cz. Textovky (zatím) chodí do několika sekund od odeslání.

Kolik jsem u Oskara provolal?

Rostislav Kocman: U předplacených sad EuroTel Go je příjemné, že v průběhu hovoru a po jeho skončení vidíme, kolik jsme právě utratili.

předplacené karty zlevnily

V uplynulých týdnech došlo ke zlevnění cen u předplacených karet. U EuroTelu si můžete vybrat mezi původním tarifem *Original Go* a v některých časech levnějším *Quatro Go*, u RadioMobilu vsadili na jednoduchost a nižší tarif zavedli všem uživatelům karet Twist.

Špička nyní končí u Quatro Go v 16 hodin, u Twistu v 15.30. Twist navíc přidává noc, takže po 19. hodině a o víkendech a svátcích můžete volat ještě výhodněji než mimo špičku. Současně došlo i ke zlevnění samotných předplacených karet – tj. těch, které se prodávají bez mobilního telefonu. U EuroTelu zaplatíte 1 995 Kč s daní, přičemž v ceně je kupón s kreditem ve výši 1 000 Kč, u RadioMobilu za kartu Paegas Twist zaplatíte 1 399 Kč, přiložený kupón obsahuje kredit 400 Kč. Nové ceny s rozdělením časových pásem najdete v cenové džungli těchto Mobilit.

Majitelé karet Paegas Twist mají nové ceny automaticky, nemusí o ně žádat a navíc jsou výhodnější. U EuroTel Go už to s výhodností tak jednoznačné není, oba jeho tarify se vyplatí v určitých chvílích a sítích. U EuroTelu se prostě musíte rozhodnout sami, a jestli máte o Quatro zájem, využijte tohoto postupu: zavolejte na linku Go (***88**) a postupujte podle hlasového konverzačního systému. Ke změně tarifu se dostanete stiskem kláves **1**, **2**, **4**. Poté si vyslechnete instrukce, několikrát potvrdíte, že o změnu skutečně máte zájem, a hovor ukončíte. Zanedlouho vám přijde potvrzující textová zpráva a od tohoto okamžiku je tarif změněn. Nově zakoupené karty Go už mají tarif Quatro Go aktivovaný, zpět jej ale můžete změnit stejným způsobem. První změna tarifu je zdarma, za každou další už zaplatíte 95 Kč.

Rostislav Kocman

Podobnou službu nabízí také Oskar. Zatímco u Go je tato funkce automaticky aktivována, u Oskara o ni musíte požádat. Zavolejte na telefonní číslo ***608** a požádejte operátora o aktivaci služby *Informace o ceně hovoru*. Operátor vám také poradí, jak mobilní telefon pro tuto službu nastavit.

Tuto funkci ale nebudete moci využívat s každým mobilem – seznam těch, které jsou podporovány, je shodný se seznamem telefonů vhodných pro karty Go. U nových mobilních telefonů ale buďte klidní, tuto funkci podporují. Avšak údaje, které vám mobilní telefon ukáže, jsou jen

mobility

NEROZUMÍTE SI SE SVÝM MOBILNÍM TELEFONEM, KAPESNÍM POČÍTAČEM NEBO DIGITÁLNÍM FOTOAPARÁTEM?

PIŠTE NA:

mobility@cpress.cz

Dotazů je však tolik, že se nemůžeme všem individuálně věnovat. Na vybrané dotazy odpovídáme na stránkách časopisu.

orientační. Rozhodující jsou informace, které oznámí zúčtovací systém operátora.

Na co všechno se spotřebují volné minuty?

Jan Doškář: *Zajímalo by mě, jestli volné minuty v tarifu Paegas 20 ubývají i při volání do hlasové schránky.*
Rostislav Kocman: U všech našich mobilních operátorů se volné minuty při volání do hlasových schránek spotřebovávají. Výjimkou jsou tarifní programy, kde je pro volné minuty uvedeno jiné použití – konkrétně jde o starší *Paegas Aktiv*, kde jsou volné minuty určeny jen pro volání do pevné sítě, a *Oskar Slyším Vás*, který umožňuje mimo špičku použít 35 volných minut také jen pro volání do pevné sítě.

Odpovězte na email

Rostislav Kocman: Spousta textových zpráv je odeslána prostřednictvím e-mailu – pro odesílatele je to pohodlnější než otevírání webové

stránky s bránou textových zpráv a přitom je to také zdarma. Zákazníci EuroTelu nyní můžou na tyto textovky odeslané z e-mailu přímo odpovídat. Správný postup pro odpověď na e-mail je jednoduchý:

- Při čtení krátké textové zprávy zvolte *Odpovědět*
- Napište odpověď (opravdu jen odpověď, není třeba zadávat e-mailovou adresu)
- Textovou zprávu odešlete na stejné číslo, ze kterého přišla (nemusíte jej zadávat, telefon si jej bude pamatovat)

Dříve šlo na přijaté e-maily také odpovídat, ale složitějším způsobem – zkopírováním původní zprávy a dopsáním vlastního komentáře. Pokud na začátku odpovědi zůstala e-mailová adresa, odpověď se k příjemci dostala. Podobného triku lze použít i v síti Paegas – na začátek textovky nemusíte při odpovědi psát znak #, postačí tam jen ponechat *F:adresa@adresa.cz* z původní zprávy.

Když WAP newapuje

Marek Lutonský: Setkáte-li se někdy při wapování s telefonem Nokia 7110 s hlášením, že *„Stránka je nedostupná“* a přitom se na ni dostanete ze všech možných prohlížečů WAPu, bude pravděpodobně chyba v nastavení vašich Záložek. Za adresou služby totiž musí být lomítko (/), například http://www.wap.com/.

Zrušení přesměrování i u Twistu

Petr Lácha: *V Mobilitách 11/99 jsem se dočetl o možnosti zrušení hlasové schránky u předplacených karet EuroTel Go. Zajímalo by mě, jestli je totéž možné u předplacených karet Paegas Twist.*
Rostislav Kocman: U karet Paegas Twist je už také možné zrušit přesměrování na záznamník, resp. je možné si nechat záznamník deaktivovat. Zavolejte na informační linku (**4603**) a požádejte operátora o zrušení přesměrování do hlasové schránky. Když vám potom někdo zavolá a vy budete zrovna uskutečňovat jiný hovor, mobilní telefon by měl zapípat. Když druhý hovor odmítnete, ozve se volajícímu obsazovací tón. Pokud budete mít mobilní telefon vypnutý, volající dostane informaci o tom, že váš mobil je v současnosti nedostupný. ■

šotky v Mobilitách nevedeme

Naší nepozorností se v minulých Mobilitách objevilo několik chybiček. V prvním odstavci strany 4 je uveden chybný kód pro zaslání informace o doručení krátké textové zprávy v síti Paegas – správně zde mělo být **stav#*. V tabulce na straně 7 jsme uvedli, že cena za odeslání textovky u karet Paegas Twist je 3,15 Kč. Správná cena je 2,67 Kč (bez daně). Při čtení článku o tajemných funkcích mobilních telefonů někomu nemuselo být jasné, že textové zprávy sice je možné zablokovat, ale nelze je přesměrovat na jiný mobilní telefon. Vězte také, že do Ericssonu GA 628 vlastní vyzvánění nedostanete.

seznam inzerentů v čísle 3/2000

3Com, Praha 25
Agora Plus, Brno 9
AT Computers, Ostrava 23
Comdis, Ostrava 7
Computer Press, Brno 7, 18, 25, 27
Conquest, Praha 32
CHG Toshiba, Brno 13
ISC Communication, Praha 11
ISC Communication, Praha 16
Mediatronic, Praha 17
Nokia, Praha 31
RadioMobil, Praha 2

mobility

průvodce uživatele mobilních zařízení
mobility.cpress.cz • mobility@cpress.cz

REDAKCE
(e-mailové adresy většiny níže uvedených osob jsou tvořeny podle vzoru prijmeni@cpress.cz, **není-li uvedeno jinak)**
Vedoucí skupiny časopisů Tomáš Baránek
Šéfredaktor Marek Lutonský
Zástupce šéfredaktora Rostislav Kocman
Titulní strana Ivana Začalová
Redakce
Petr Broža, Tomáš Holčík, Petr Lindner, Jan Roháč, Richard Voigts, Patrick Zandl
Stálí spolupracovníci
Tomáš Baránek, Jan Březina (honza@digit.cz), Pavel Knapp, Lukáš Mikšíček (miksicek@sgi.felk.cvut.cz), Roman Smělý
Manažerka skupiny časopisů Soňa Teršlová

VÝROBA A DISTRIBUCE
Vedoucí produkce Petr Vaněk
Produkce Svatopluk Bártík, Markéta Válková
Sazba Aleš Kalina
Osvit Mirek Zachrdle
Vedoucí distribuce Petr Kalný
Distribuce Jitka Veselá (jvesela@cpress.cz)
Vedoucí ekonomického oddělení Renata Svobodová

ADRESA REDAKCE
Computer Press Brno, náměstí 28. dubna 48,
635 00 Brno-Bystrc
tel./fax: (05) 46 12 21 11, (05) 46 12 21 12

INZERCE
Produktový manažer Karel Kapinus
Vedoucí obchodního týmu Rudolf Volný
Computer Press Praha
Karel Kapinus, Andrea Balonová
Pod Vinicí 23, 143 00 Praha 4-Modřany
tel.: (02) 61 31 39 30-3, fax: (02) 61 31 39 34
Computer Press Brno
Ivana Srostlíková, Luďka Šikralová
náměstí 28. dubna 48, 635 00 Brno-Bystrc,
tel./fax: (05) 46 12 21 11, (05) 46 12 21 12
Computer Press Ostrava
Rudolf Volný
Frání Šrámka 5, 709 50 Ostrava-Mar. Hory
tel.: (069) 662 46 59, fax: (069) 663 47 34
Computer Press Bratislava
Petra Pancáková (pancakova@cpress.sk)
Hattalová 12/A, 831 03 Bratislava
tel.: +421 (7) 44 45 20 48, +421 (7) 44 25 17 20,
fax: +421 (7) 44 45 20 46

VYDAVATEL
Computer Press, a. s.
Praha 4, Hornocholupická 22
Předseda představenstva Jiří Hlavenka
Výkonný ředitel Karel Kalný
Obchodní ředitel Petr Samšuk

TISK Moraviapress, a. s.

© Computer Press, a. s.

Časopis Mobility je přílohou časopisu Computer.
Mobility nejsou prodejné samostatně.

VŠECHNY CESTY K INFORMACÍM

spolupracující internetový deník
Mobil server
denní zpravodaj ze světa telekomunikací
www.mobil.cz